

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Στρατηγικός Σχεδιασμός ενός νέου συνεταιρισμού Βιολογικού Ελαιολάδου στο
Ηράκλειο Κρήτης**

Αικατερίνη Κ. Μπαλαλή

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Ηλιόπουλος Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Ερευνητής ΙΝ. ΑΓΡ.Ο.Κ (επιβλέπων)

Αθήνα, Φεβρουάριος 2018

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Στρατηγικός Σχεδιασμός ενός νέου συνεταιρισμού Βιολογικού Ελαιολάδου στο
Ηράκλειο Κρήτης**

Αικατερίνη Κ. Μπαλαλή

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Ηλιόπουλος Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Ερευνητής ΙΝ. ΑΓΡ.Ο.Κ (επιβλέπων)

Αθήνα, Φεβρουάριος 2018

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Στρατηγικός Σχεδιασμός ενός νέου συνεταιρισμού Βιολογικού Ελαιολάδου στο
Ηράκλειο Κρήτης**

Αικατερίνη Κ. Μπαλαλή

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Ηλιόπουλος Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Ερευνητής ΙΝ. ΑΓΡ.Ο.Κ (επιβλέπων)

Κλωνάρης Ευστάθιος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΓΠΑ

Ζερβάκης Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΓΠΑ

Περίληψη

Η παρούσα μελέτη αποτελεί ένα στρατηγικό σχέδιο που σκοπό έχει να διερευνήσει τις δυνατότητες για τη σύσταση και λειτουργία μιας ομάδας παραγωγών βιολογικού ελαιολάδου στο Ν. Ηρακλείου. Αποτυπώνονται τα βασικά χαρακτηριστικά των μελών της ομάδας παραγωγών. Η στρατηγική που θα ακολουθήσει στη λειτουργία της, δηλαδή εταιρική στρατηγική ανάπτυξης και ανταγωνιστική στρατηγική διαφοροποίησης με εστίαση, καθώς και οι προβλέψεις – οικονομικά αποτελέσματα της λειτουργίας της ομάδας παραγωγών τα πρώτα πέντε έτη. Έχει γίνει ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης (Ανάλυση SWOT).

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν πρωτογενής έρευνα με προσωπικές συνεντεύξεις βάθους με ενδιαφερόμενους παραγωγούς βιολογικού ελαιολάδου. Αναλύθηκαν τα συγκεκριμένα στοιχεία, που προέκυψαν, και ομαδοποιήθηκαν. Έγινε δευτερογενής έρευνα σε σχετική βιβλιογραφία, σε πηγές στο διαδίκτυο και σε αρμόδιες υπηρεσίες – φορείς και επιλέχθηκαν τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία. Στη συνέχεια αξιολογήθηκαν όλα τα παραπάνω στοιχεία, τα οποία συνθέτουν ένα θετικό πλαίσιο για την ίδρυση και λειτουργία της ομάδας παραγωγών βιολογικού ελαιολάδου, εντός του οποίου θα υλοποιηθεί το παρόν σχέδιο για την επίτευξη των θετικών οικονομικών αποτελεσμάτων, όπως προβλέπονται στη παρούσα μελέτη από την λειτουργία της ομάδας παραγωγών τα πέντε πρώτα χρόνια.

Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας του κλάδου του ελαιολάδου, συμβατικού και βιολογικού, παρατηρείται ότι, σε παγκόσμιο επίπεδο, υπάρχει μια τάση αύξησης της παραγωγής συμβατικού ελαιολάδου, όπως επίσης αυξητική τάση παρατηρείται και στην κατανάλωση του. Στην Ελλάδα, παρατηρείται μια αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων βιολογικών ελαιόδεντρων και κατά συνέπεια αύξηση της παραγωγής βιολογικού ελαιολάδου. Πέραν των θετικών γεωμορφολογικών και κλιματολογικών συνθηκών στη περιοχή της Κρήτης και συγκεκριμένα στην περιοχή - έδρα της ομάδας παραγωγών (Δήμος Αρχανών - Αστερουσιών, Αγίες Παρασκευές Ν. Ηρακλείου), σημαντικό ρόλο, για την επιτυχία του συγκεκριμένου σχεδίου θα έχει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των παραγωγών βιολογικού ελαιολάδου. Εκτός των παραπάνω, το γεγονός ότι το εν λόγω επιχειρηματικό σχέδιο ενισχύεται οικονομικά - επιδοτείται από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ενισχύει την προσπάθεια ίδρυσης και λειτουργίας ομάδας παραγωγών με δραστηριότητα την παραγωγή και πώληση βιολογικού ελαιολάδου.

Τα ευρήματα από τις συνεντεύξεις βάθους είναι ενθαρρυντικά για την ίδρυση της ομάδας. Αυτό συμβαίνει για το λόγο ότι οι παραγωγοί συνειδητοποιούν ότι το μέγεθος των ιδιοκτησιών τους είναι μικρό, με συνέπεια να είναι αντικειμενικά αδύνατο να οργανώσει και να εμπορευτεί ο κάθε ένας ατομικά την παραγωγή ελαιολάδου του, όπως θα την οργανώσει και θα την εμπορευτεί μια ομάδα παραγωγών. Υπάρχουν βέβαια και μεγαλύτερης δυναμικότητας παράγωγοι, οι οποίοι ίσως θα μπορούσαν με μεγαλύτερη ευκολία να γίνουν από μόνοι τους πιο ανταγωνιστικοί λόγω του μεγέθους τους.

Συμπερασματικά, από την ανάλυση και αξιολόγηση των ευρημάτων τόσο της πρωτογενούς όσο και της δευτερογενούς έρευνας προκύπτει ότι όλες οι διερευνούμενες προϋποθέσεις για την υλοποίηση ή όχι του παρόντος επενδυτικού σχεδίου είναι ενθαρρυντικές, καθώς επίσης ενθαρρυντικό είναι και το νομοθετικό πλαίσιο, εντός του οποίου θα ιδρυθεί και θα λειτουργήσει η παρούσα ομάδα παραγωγών. Ειδικότερα, τα οικονομικά αποτελέσματα, τα οποία προκύπτουν από τη λειτουργία των πρώτων πέντε ετών της ομάδας παραγωγών είναι ικανοποιητικά και με όλα τα παραπάνω τεκμηριώνεται η ίδρυση και η λειτουργία της συγκεκριμένης ομάδας παραγωγών βιολογικού ελαιολάδου.

Λέξεις κλειδιά: αγροτικός συνεταιρισμός, ομάδα παραγωγών, στρατηγικό σχέδιο, βιολογική γεωργία, ελαιόλαδο, Κρήτη

Abstract

The present study is a strategic plan for the establishment and operation of a group of organic olive oil producers in the Prefecture of Heraklion. It outlines the key features of the members of the producers' group, the strategy to be followed in its operation, i.e. the corporate growth strategy and competitive differentiation focused strategy, as well as the forecasts - financial results of a five-year plan. An analysis has also been conducted of the internal and external environment of the enterprise (SWOT Analysis).

The methodology followed was primary research, with in depth personal interviews of organic olive oil producers. The data collected was analyzed and grouped. Secondary research was done with relevant literature, online resources as well as relevant services - agencies with the most recent data available be selected. All the above available data, which constitute a positive framework for the establishment and operation of this group of organic olive oil producers, were then evaluated. Within this framework, this plan will be implemented aiming to achieve the positive economic outcomes foreseen in this study, by the operation of this producers' group, for the first five years.

Next, through literature review of conventional and organic olive oil, a trend was observed towards an increase in conventional olive oil production worldwide, as well as an increasing trend in consumption. Regarding the organic cultivation of olive trees for the production of organic olive oil in our country, there is an increase in organic olive tree farming and consequently an increase in organic production.

In addition to the positive geo-morphological and climatic conditions in the region of Crete and especially in the of the producers properties (Municipality of Acharnes-Asterousia mountains, Agies Paraskies-Pref. of Heraklion) their great interest towards this particular business plan seems to be of crucial importance. Apart from the above, the fact that this business plan is financially supported - subsidized by the Rural Development Program 2014-2020, of the Ministry of Rural Development and Food, reinforces the effort to set up and operate a producer group active in production and sale of organic olive oil.

Findings from the in depth interviews are very encouraging as far as a producer group set up is concerned. This is why, property size of producers in Crete is relatively small and therefore, virtually no producer can create a rural enterprise on their own. There are of course larger scale producers, who could easier become more competitive.

In conclusion, analysis and evaluation of the findings of both primary and secondary research show that all conditions under consideration, for the implementation or not, of this particular investment plan, are equally encouraging with the legislative framework, within which this producer group will operate. More specifically, the economic results of the first five years of operation of the producer's group are satisfying. All of the above document the establishment and operation of this organic olive oil producers' group.

Key words: rural cooperative, producers' group strategic plan, organic farming, olive oil, Crete

Ευχαριστίες

Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του μεταπτυχιακού προγράμματος «Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας» για όλα τα εφόδια και τις γνώσεις που μου έδωσαν μέσα από τα μαθήματα. Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω ξεχωριστά τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής για την υποστήριξη που μου παρείχαν ώστε να εκπονήσω και να περατώσω τη συγκεκριμένη εργασία.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την στήριξη που έδειξαν στην επιλογή μου να κάνω μεταπτυχιακό και την εμπιστοσύνη που μου έδειξαν σε όλη την διάρκεια των σπουδών μου.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	4
Abstract.....	6
Ευχαριστίες.....	8
Κεφάλαιο 1: Η Ομάδα Παραγωγών.....	10
1.1 Νομοθετικό Πλαίσιο.....	10
1.2 Ομάδες Παραγωγών.....	10
1.3 Όραμα – Αποστολή.....	14
1.2 Στόχοι.....	15
1.4 Στρατηγική.....	16
Κεφάλαιο 2: Ο Κλάδος του Ελαιολάδου: Συμβατικό και Βιολογικό.....	23
2.1 Συμβατικό Ελαιόλαδο.....	23
2.1.1 Κατανάλωση Συμβατικού Ελαιολάδου.....	23
2.1.2 Παραγωγή Συμβατικού Ελαιολάδου.....	25
2.2 Βιολογικό Ελαιόλαδο.....	26
2.2.1 Βιολογική Γεωργία στην Ελλάδα.....	27
2.2.2 Ελληνική Αγορά Βιολογικών Προϊόντων – Στοιχεία ελαιολάδου.....	30
2.2.3 Πιστοποιήσεις Βιολογικών Αγροτικών Προϊόντων (Ελλάδα).....	31
Κεφάλαιο 3: Ανάλυση SWOT.....	34
3. 1 Δυνατά Σημεία του Φορέα.....	35
3. 2 Αδύνατα Σημεία του Φορέα.....	36
3.3 Ευκαιρίες για την Ανάπτυξη του Φορέα.....	38
3.4 Απειλές για την Ανάπτυξη του Φορέα.....	39
Κεφάλαιο 4: Υποδομές, Οργάνωση, Λειτουργία της Ομάδας Παραγωγών και Οικονομικές Προβλέψεις.....	40
4.1 Υποδομές (κτηριακές εγκαταστάσεις, μηχανολογικός εξοπλισμός).....	40
4.2 Οργανόγραμμα Διοίκησης και Λειτουργίας της Ομάδας Παραγωγών.....	41
4.3 Λειτουργία της Ομάδας Παραγωγών.....	43
4.4 Έσοδα.....	44
4.3 Έξοδα.....	47
4.4 Πίνακας οικονομικών αποτελεσμάτων – προβλέψεων (πέντε έτη).....	49
Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα.....	51
Βιβλιογραφία:.....	53
Παραρτήματα.....	55

Κεφάλαιο 1: Η Ομάδα Παραγωγών

Η παρούσα μελέτη αποτελεί ένα στρατηγικό σχέδιο για τη σύσταση μιας ομάδας παραγωγών.

Στρατηγικός Σχεδιασμός είναι μια πειθαρχημένη προσπάθεια παραγωγής βασικών αποφάσεων και ενεργειών που διαμορφώνουν και καθοδηγούν το τι είναι ένας οργανισμός, το τι κάνει και γιατί το κάνει (Bryson, 2004).

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύεται η αρχική ιδέα πίσω από την δημιουργία της ομάδας παραγωγών. Προσδιορίζονται οι στόχοι της ομάδας παραγωγών, οι οποίοι με την πάροδο του χρόνου θα διαφοροποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες του εν λόγω φορέα. Ακόμα, θα προσδιοριστεί η στρατηγική την οποία θα ακολουθήσει η συγκεκριμένη ομάδα παραγωγών, προκειμένου να επιτύχει τους βασικούς στόχους που έχει θέσει.

1.1 Νομοθετικό Πλαίσιο

Το νομοθετικό πλαίσιο στο οποίο στηρίχτηκε η συγκεκριμένη μελέτη είναι σύμφωνα με τη **Υπουργική Απόφαση 397/18235/2017 – ΦΕΚ 601/Β/24-2-2017 «Αρμόδια Αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεων τους (Ε.Ο.Π.), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.)»**. Η συγκεκριμένη υπουργική απόφαση (Υ.Α). σύμφωνα και με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, περιέχει – ορίζει όλα εκείνα τα ζητήματα – σημεία που θεωρούνται απαραίτητα για την ίδρυση και τη λειτουργία μιας ομάδας παραγωγών. Χαρακτηριστικά, ορίζεται η έννοια των ομάδων παραγωγών, οργανώσεων παραγωγών και ενώσεων αυτών, η διαδικασία αναγνώρισης τους, το μητρώο καταγραφής του, κ.α.. Ολόκληρη η Υ.Α. βρίσκεται στο παράρτημα της μελέτης (Παράρτημα 2).

1.2 Ομάδες Παραγωγών

Ο ελληνικός αγροτικός τομέας είναι μεγάλος σε σημασία αλλά εύθραυστος και με περιορισμένη διείσδυση στις διεθνείς αγορές καθώς βρίσκεται αντιμέτωπος με ποικίλους κινδύνους και προκλήσεις αλλά και με ευκαιρίες στις οποίες θα πρέπει να βρει τη δύναμη να ανταποκριθεί αποτελεσματικά.

Τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι αγρότες είναι:

- Το μικρό μέγεθος και ο πολυτεμαχισμένος κλήρος

- Η αποεπένδυση
- η έλλειψη βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων των απασχολούμενων σήμερα με τον πρωτογενή τομέα
- Η απόκλιση μεταξύ τιμών του παραγωγού και του καταναλωτή, όπως και η συνεχής αύξηση του κόστους εισροών

Ένα βασικό εργαλείο που διαθέτουν οι παραγωγοί για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους είναι η συλλογική επιχειρηματική δράση. Έτσι, προς αντιμετώπιση των παραπάνω δημιουργήθηκε η ανάγκη ίδρυσης της συγκεκριμένης ομάδας παραγωγών. Τα οφέλη από τη δημιουργία ομάδων παραγωγής είναι τα παρακάτω:

- Επίτευξη καλύτερης τιμής για τα προϊόντα τους μέσω κοινών συμφωνιών με εταιρίες και εμπόρους.
- Εξασφάλιση ικανοποιητικού εισοδήματος για τους παραγωγούς.
- Μείωση του κόστους παραγωγής μέσα από την κοινή παραγγελία – προμήθεια εισροών.
- Από κοινού αντιμετώπιση των προκλήσεων των αγορών.
- Ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης – μέσω της αύξησης του όγκου ποσότητας του διαπραγματευόμενου προϊόντος.
- Αξιοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων, όπως Σχέδια Βελτίωσης και Αναπτυξιακός νόμος.
- Δυνατότητα ενίσχυσης μέσω Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- Ενισχύεται και κατοχυρώνεται και νομοθετικά από την Ε.Ε..
- Καλύτερη οργάνωση και προγραμματισμός για τις λειτουργίες της.
- Καλύτερη διαχείριση της παραγωγής.

Η περιφέρεια της ομάδας παραγωγών, (Περιφέρεια Κρήτης, Νομός Ηρακλείου, δήμος Αρχανών – Αστερουσίων, οικισμός Αγίες Παρασκίες) ορίζεται από το καταστατικό της και ως έδρα της είναι ο δήμος στο οποίο βρίσκεται η διοίκηση του. Ο νέος φορέας θα βρίσκεται στην Κρήτη και συγκεκριμένα θα εδρεύει στον οικισμό Αγίες Παρασκίες του Δήμου Αρχανών-Αστερουσίων, του Νομού Ηρακλείου (Εικόνα 1). Η επιλογή της συγκεκριμένης περιοχής έγινε, διότι ο συγκεκριμένος οικισμός αποτελεί σημείο αναφοράς για τα ιδρυτικά μέλη καθώς εξυπηρετεί όλες τους τις δραστηριότητες καθώς και τις μετακινήσεις τους στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

Εικόνα 1 Χάρτης: Έδρα συνεταιρισμού

Δημογραφικά στοιχεία για την περιοχή αναφοράς: Το χωριό Αγίες Παρασκιές απέχει 20χλμ από το αστικό κέντρο του Ηρακλείου. Η Περιφέρεια Κρήτης αριθμεί 623.065 κατοίκους, ο Ν. Ηρακλείου 173.993 και ο δήμος Αχαρνών Αστερουσίων, ο δήμος στον οποίο ανήκει ο οικισμός Αγίες Παρασκιές, έχει 16.692 κατοίκους και το χωριό Αγίες Παρασκιές αριθμεί περί τους 900 κατοίκους. (ΕΛΣΤΑΤ,2011).

Σύμφωνα με το ν.4484/2017¹ (ΦΕΚ 110/Α/01-08-2017) οι παραγωγοί που ενδιαφέρονται να συστήσουν ομάδα παραγωγών έχουν τη δυνατότητα της νομικής οντότητας. Η νομική οντότητα αστικού δικαίου μέχρι πρότινος δεν οριζόταν. Πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 65 το οποίο τροποποιεί το άρθρο 37 του ν. 4384/2016 ορίζεται ότι: «Ως ομάδες παραγωγών, σύμφωνα με το Καν. (Ε.Ε.) αριθ. 1305/2013², αναγνωρίζονται οι αυτοτελείς νομικές οντότητες του συνεταιριστικού ή εμπορικού δικαίου ή σαφώς ορισμένα μέρη αυτών ή νομικά πρόσωπα του αστικού δικαίου με πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, που συγκροούνται, αναγνωρίζονται και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και τα συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του.»

¹ Ν. 4484/2017 Προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 881/2016 και άλλες διατάξεις.

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 487), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

. Ο παρών φορέας θα ξεκινήσει τη λειτουργία του με 100 μέλη, τα οποία θα τηρούν τις προδιαγραφές και τα χαρακτηριστικά όπως παρουσιάζονται παρακάτω. Τα μέλη του συνεταιρισμού θα έχουν αρχικά **850 στρ** ελαιώνων από τα οποία μέσα από την καλλιέργεια τους, η ομάδα παραγωγών θα παράγει βιολογικό ελαιόλαδο, το οποίο και θα διαχειρίζεται.

Χαρακτηριστικά Μελών – Προδιαγραφές Ένταξης

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τη σύσταση καταστατικού και ομάδας παραγωγών απαιτείται ο ελάχιστος αριθμός δέκα (10) προσώπων που ασχολούνται με προϊόντα φυτικής προέλευσης σύμφωνα με την Υπουργική απόφαση 397/18235/2017³. Ο παρών φορέας θα έχει ως μέλη 100 παραγωγούς βιολογικού ελαιολάδου. Τα χαρακτηριστικά των μελών όπως οριστήκαν από τους παραγωγούς σε αυστηρά πλαίσια θα πρέπει να είναι τα εξής:

- **Βιολογικοί καλλιεργητές.** Η συγκεκριμένη ομάδα παραγωγών είναι βασισμένη στα θεμέλια της βιολογικής καλλιέργειας της ελιάς τηρώντας απόλυτα τις πρακτικές που συστήνει. Επομένως, κάθε μέλος θα πρέπει να είναι υπερασπιστής και να εφαρμόζει το συγκεκριμένο καλλιεργητικό σύστημα στους ελαιώνες του.
- **Απαιτούμενη έκταση:** ο κάθε παραγωγός για να μπορέσει να συμμετάσχει στην ομάδα παραγωγών και να γίνει μέλος της θα πρέπει να διαθέτει το ελάχιστο 7 στρ βιολογικής καλλιέργειας της ελιάς.
- **Προσφερόμενη ποσότητα.** Οι παραγωγοί- μέλη πρέπει να δεσμεύονται ότι θα προσφέρουν όλη τη παραγόμενη ποσότητά τους για τους σκοπούς της ομάδας παραγωγών. Εξάιρεση ενδεχομένως θα αποτελεί ένα ποσοστό από την παραγόμενη ποσότητα για ιδιοκατανάλωση.
- **Καλλιεργητές Κρήτης.** Ένας από τους στόχους της ομάδας παραγωγών είναι η ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας όσο και της οικονομίας της Κρήτης. Με αυτό το τρόπο ενισχύεται και η δραστηριότητα στο πρωτογενή τομέα στην Κρήτη.

---

³ Υπουργική Απόφαση Αριθ. 397/18235/2017, ΦΕΚ 601/Β/24-2-2017. Αρμόδια Αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεων τους (Ε.Ο.Π.), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.).

- **Επαγγελματίες ή και μη αγρότες.** Η ενασχόληση με την γεωργία μπορεί να είναι είτε κύρια επαγγελματική απασχόληση είτε δευτερεύουσα ως δραστηριότητα. Χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι οι παραγωγοί που ασχολούνται μη επαγγελματικά με τους ελαιώνες δεν θα είναι αποδοτικοί .
- **Ενιαίος τρόπος καλλιέργειας.** Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω θεμελιώδεις αρχές της σύστασης και μετέπειτα πορείας της ομάδας παραγωγών είναι αυτές της βιολογικής γεωργίας. Δεδομένου ότι σκοπός είναι να βγαίνει ένα προϊόν όσο πιο ομοιόμορφο γίνεται κατ' όλη την ελαιουργική διαδικασία, τα μέλη που θα γίνονται δεκτά θα είναι αποκλειστικά παραγωγοί βιολογικού ελαιολάδου. Επίσης θα πρέπει να ακολουθούνται οι ίδιες πρακτικές, όπως ορίζονται στα νομοθετικά πλαίσια που αφορούν τη βιολογική γεωργία, με γνώμονα πάντοτε τις εδαφολογικές και τεχνοδιαγνωστικές ανάγκες των εκμεταλλεύσεων.

1.3 Όραμα – Αποστολή

Μέσα από την ενημέρωση των παραγωγών, στις συναντήσεις που έγιναν, από ειδικούς επιστήμονες και γεωπόνους σχετικά με τους στόχους και τις αναζητήσεις της ομάδας, δημιουργήθηκε στους παραγωγούς τέτοια κουλτούρα ώστε να έχουν κοινούς στόχους – κοινές αναζητήσεις και **κοινό όραμα**. Το όραμα όπως προέκυψε μέσα από τις παραπάνω συζητήσεις, μεταξύ των παραγωγών και των ειδικών επιστημόνων, όπως και η αποστολή της συγκεκριμένης ομάδας παραγωγών διατυπώνεται ως εξής παρακάτω:

- **Όραμα**

Όραμα της ομάδας παραγωγών είναι, μέσα από την ομαδική δράση, σε βάθος πενταετίας, να παραχθεί ένα βιολογικό ελαιόλαδο στην περιφέρεια της Κρήτης με κάθε δυνατή και σύγχρονη πρακτική και προσέγγιση, έχοντας σαν στόχο την υψηλή ποιότητα. Επίσης, μέσα από τη λειτουργία του νέου φορέα, προσδοκείται τα επόμενα 5 χρόνια να αποτελεί ένα πρότυπο φορέα στο κλάδο του βιολογικού ελαιολάδου, ο οποίος θα παράγει, θα διακινεί και θα καθορίζει τις εξελίξεις στο βιολογικό ελαιόλαδο στην Ελλάδα.

- **Αποστολή**

Αποστολή του φορέα είναι να προσφέρει την υψηλότερη δυνατή ποιότητα βιολογικού ελαιόλαδου, στο κομμάτι εκείνο της κοινωνίας που αναζητεί για τη διατροφή του προϊόντα υψηλών προδιαγραφών και θρεπτικής αξίας χωρίς χημικές επεξεργασίες, ώστε να μην επιβαρύνεται η υγεία αυτών που καταναλώνουν το προϊόν και να επωφελούνται πλήρως από τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει το βιολογικό ελαιόλαδο.

1.2 Στόχοι

- **Γενικός στόχος σε επίπεδο φορέα**

Γενικό στόχο για τη ομάδα παραγωγών αποτελεί – επιδιώκει, μέσα από τη λειτουργία της, οι παραγωγοί βιολογικού ελαιολάδου που θα συμμετέχουν να επιτύχουν **υψηλότερο εισόδημα**.

- **Επιμέρους στόχοι**

Επιμέρους στόχους της ομάδας παραγωγών αποτελούν:

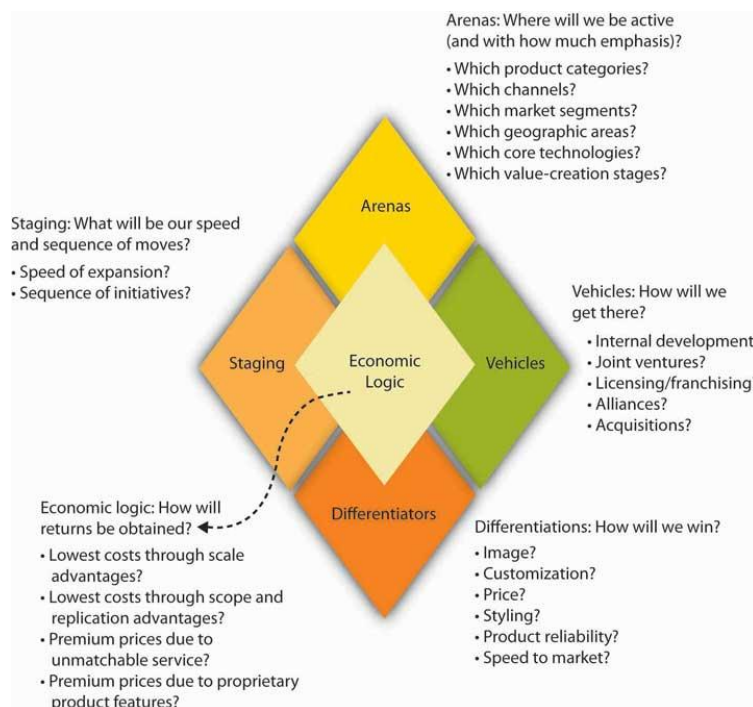
1. Μείωση του κόστους παραγωγής και καλλιέργειας με τη μαζική αγορά αγροτικών εφοδίων, με σκοπό τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας.
2. Αύξηση της διαπραγματευτικής δύναμης των παραγωγών, μέσα από την μεγαλύτερη διαθέσιμη στην αγορά ποσότητα βιολογικού ελαιολάδου.
3. Επίτευξη καλύτερης ποιότητας, συμβουλευόμενοι τους ειδικού επιστήμονες, γεωπόνους.
4. Την προώθηση και παροχή τεχνικής υποστήριξης για τη χρήση καλλιεργητικών πρακτικών και τεχνικών παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον.
5. Τη συμβολή στη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος σε όλη την αλυσίδα λειτουργίας του φορέα
6. Αναζήτηση νέων αγορών, σύμφωνα με τη προσφερόμενη – διαθέσιμη ποσότητα προϊόντων αλλά και με τις βλέψεις και το όραμα των παραγωγών.

7. Την εξασφάλιση του προγραμματισμού της παραγωγής και της προσαρμογής της στη ζήτηση, ιδίως από άποψη ποιότητας και ποσότητας.

1.4 Στρατηγική

Σύμφωνα με το άρθρο των Hambrick και Fredrickson, εάν μια επιχείρηση θέλει να έχει στρατηγική, η χάραξη της θα πρέπει να γίνεται απαντώντας τα έξης πέντε ερωτήματα / μέρη (Εικόνα 2).

Εικόνα 2: Τα πέντε κύρια στοιχεία της στρατηγικής

Πηγή: Hambrick and Fredrickson,2001

- **Τομέας δραστηριότητας:** Η χάραξη της στρατηγικής μιας επιχείρησης, σύμφωνα με το παραπάνω θεωρητικό πλαίσιο δεν μπορεί να αγνοήσει τον τομέα δραστηριότητας στον οποίο θα δραστηριοποιηθεί η επιχείρηση, καθώς σε ποιες περιοχές , με ποια προϊόντα και σε ποιο κομμάτι της αγοράς θα απευθυνθεί κτλ. Έτσι, ο κάθε ένας που χαράζει στρατηγική πρέπει όχι μόνο να υποδείξει τον τομέα που δραστηριοποιηθεί η επιχείρηση , αλλά και την έμφαση που θα δοθεί σε κάθε μία από τις παραμέτρους και επιμέρους κομμάτια που έχει ορίσει (Hambrick and Fredrickson,2001). Η παρούσα ομάδα παραγωγών θα δραστηριοποιηθεί στη παραγωγή και εμπορία βιολογικού ελαιολάδου για καταναλωτική, οικιακή και επαγγελματική χρήση. Επίσης, ένας άλλος τομέας δραστηριότητας της ομάδα παραγωγών θα είναι η

παροχή όλων των σχετικών εφοδίων και μέσων προς τους παραγωγούς, καθώς και των απαραίτητων γνώσεων για τις καλλιέργειες τους, δίνοντας έμφαση στη παραγωγή υψηλής ποιότητας ελαιολάδου, στη διαφοροποίηση του σε επίπεδο marketing (ταυτότητα και ποιότητα προϊόντος, εστίαση σε συγκεκριμένα τμήματα της αγοράς, συνέπεια και δημόσιες σχέσεις) όπως και στο συνεργατισμό.

- **Μέσα (Πώς θα το επιτύχει):** Πέρα από τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τους τομείς δραστηριότητας στους οποίους θα δραστηριοποιείται η επιχείρηση, το άτομο που θα χαράζει τη στρατηγική της πρέπει επίσης να αποφασίσει πώς να φτάσει εκεί. Συγκεκριμένα, τα μέσα που θα χρησιμοποιήσει αφορούν την επίτευξη της παρουσίας της στη συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντος, στο τμήμα της αγοράς στο οποίο επέλεξε να υπάρχει και στη γεωγραφική περιοχή. Τα μέσα με τα οποία εισάγεται η επιχείρηση στους παραπάνω τομείς είναι εξίσου σημαντικά. Επομένως, η επιλογή του τρόπου, δεν θα πρέπει να είναι μια δευτερεύουσα σκέψη ή να θεωρείται απλή λεπτομέρεια για την εφαρμογή όσων έχουν οριστεί (Hambrick and Fredrickson,2001). Στη συγκεκριμένη περίπτωση - ομάδας παραγωγών, τα μέσα για τη δημιουργία των προϊόντων θα είναι:

- Ιδιόκτητες εγκατάστασης έκθλιψης (πιστοποιημένο βιολογικό ελαιουργείο)
- Ιδιόκτητο πιστοποιημένο τυποποιητήριο βιολογικού ελαιολάδου (συσκευασία σε φιάλες 500ml)
- Ιδιόκτητοι και πιστοποιημένοι χώροι αποθήκευσης τελικών προϊόντων

Η επιλογή των τμημάτων της αγοράς τα οποία θα αναζητηθούν για την τοποθέτηση των τελικών προϊόντων, θα γίνει με ειδικά κριτήρια, δηλαδή ειδικά καταστήματα με προωθήσεις μη συμβατικών - βιολογικών προϊόντων, καταστήματα υγιεινής διατροφής, εστιατόρια υψηλών διατροφικών προσεγγίσεων, ομάδες καταναλωτών που προμηθεύονται ομαδικά προϊόντα προέλευσης από ειδικές καλλιεργητικές και σύγχρονες μεθόδους καλλιέργειας. Επίσης, μέσο προωθήσεις των προϊόντων της ομάδας παραγωγών θα είναι και η αξιοποίηση της ελληνικής ομογένειας ανά τον κόσμο.

- **Διαφοροποιήσεις:** Μια στρατηγική θα πρέπει επίσης να διευκρινίσει πώς θα κερδίσει την αγορά - πώς θα κάνει, δηλαδή, τους πελάτες να έρθουν στο δρόμο της. Σε έναν ανταγωνιστικό κόσμο, νίκη αποτελεί το αποτέλεσμα που απορρέει από τις διαφοροποιήσεις που έχουν εφαρμοστεί στην επιχείρηση και στα προϊόντα της. Η επίτευξη ενός ελκυστικού πλεονεκτήματος στην αγορά δεν σημαίνει ότι η εταιρεία πρέπει να είναι στο έπακρο διαφορετική σε σχέση με τις άλλες, αλλά μερικές φορές έχοντας τον καλύτερο συνδυασμό από παράγοντες που την διαφοροποιούν έναντι των άλλων, προσφέρει από μόνο του τεράστιο πλεονέκτημα στην αγορά (Hambrick and Fredrickson, 2001).

Στοιχεία διαφοροποίησης των προϊόντων της ομάδας παραγωγών είναι :

- Δοσομετρικό δοχείο, πέντε σταδίων ανά εκατό ml
- Ιχνηλασιμότητα (παρακολούθηση και κωδικοποίηση της αλυσίδας από το παραγωγό μέχρι τον καταναλωτή, έτσι ώστε εάν και εφόσον παρατηρηθεί οποιοδήποτε πρόβλημα στη παραγωγή και κατανάλωση να μπορεί να εντοπιστεί ο παραγωγός της συγκριμένης παρτίδας ελαιολάδου)
- Εμφανής ο τόπος προέλευσης, έτσι αξιοποιείται η φήμη και το κύρος των κρητικών προϊόντων
- Η επιμονή στη σταθερή ποιότητα του βιολογικού ελαιολάδου προς κατανάλωση
- Συνολικά η αξιοπιστία και η συνέπεια τόσο του προϊόντος όσο και του φορέα παραγωγής του

Αυτές οι παράμετροι θα διαφοροποιήσουν το προϊόν μας αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις θα διαθέτουμε τον καλύτερο συνδυασμό από παράγοντες που διαφοροποιούν τα προϊόντα μας έναντι άλλων.

- **Διαμόρφωση:** Οι επιλογές των παραπάνω αποτελούν αυτό που μπορεί να ονομαστεί ως «ουσία της στρατηγικής». Αλλά αυτή η ουσία χρειάζεται και κάτι ακόμα, ένα τέταρτο στοιχείο – αυτό της διαμόρφωσης ή της σειράς των μεγάλων κινήσεων που πρέπει να πάρουν για να αυξήσουν την επιτυχία της επιχείρησης (Eisendardt and Brown, 1988). Οι κινήσεις που θα ακολουθηθούν για την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου είναι:

- Σύσταση της ομάδας παράγωγων συμφωνά με το νομοθετικό πλαίσιο (σύσταση καταστατικού και έγκριση από το τοπικό ειρηνοδικείο, είσπραξη συνεταιριστικών μερίδων)
  - Διαμόρφωση επιχειρηματικού σχεδίου της ομάδας παραγωγών, και κατάθεση του, των λοιπών σχετικών δικαιολογητικών και την έγκριση της ομάδας παραγωγών στις υπηρεσίες της Περιφέρειας Κρήτης
  - Κατάθεση σχετικής μελέτης στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 για επιδοτήσεις
  - Μετά την ένταξη στο πρόγραμμα, έναρξη εργασιών για δημιουργία υποδομών και αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού
  - Κατευθύνσεις προς τους παραγωγούς για παραγωγή υψηλής ποιότητας βιολογικού ελαιολάδου
  - Λειτουργία ελαιουργείου και τυποποιητηρίου
  - Προώθηση ελαιολάδου στην αγορά
- **Οικονομική Λογική:** Πυρήνα μιας επιχειρηματικής στρατηγικής πρέπει να είναι μια σαφής λογική για το πώς θα προκύψουν κέρδη - όχι μόνο κάποια κέρδη, αλλά κέρδη πάνω από το κόστος του κεφαλαίου της επιχείρησης. Τα κέρδη πάνω από το κόστος κεφαλαίου της επιχείρησης απαιτούνται προκειμένου να αποφέρουν διατηρούμενες ή μακροπρόθεσμες αποδόσεις στους μετόχους (Hambrick and Fredrickson, 2001). Λαμβάνοντας υπόψη, τα κόστη για την παραγωγή του προϊόντος (βιολογικό ελαιόλαδο) σε όλο το μήκος της παραγωγικής αλυσίδας, καθώς και τα κόστη διοίκησης, διάθεσης και λοιπά κόστη, θα αναζητηθούν κέρδη μέσα από τις πωλήσεις του προϊόντος τέτοια ώστε, όχι μόνο να καλύπτουν όλο το κόστος παραγωγής και διάθεσης αλλά και να δημιουργούν ελάχιστο οικονομικό απόθεμα για την αντιμετώπιση διαφόρων οικονομικών αναγκών στη λειτουργία της ομάδας παραγωγών. Στους παραπάνω υπολογισμούς θα ληφθεί υπόψη ως έσοδο και το ύψος των επιδοτήσεων από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 στο οποίο και θα ενταχθεί το επιχειρηματικό σχέδιο. Στη παρούσα επένδυση ο χρόνος αποπληρωμής τους κόστους της είναι σχετικός, δεν πρέπει να προσμετρηθεί με απόλυτο τρόπο για τη βιωσιμότητα του παρόντος επιχειρηματικού σχεδίου διότι με την ομάδα παραγωγών, πέρα του στενού οικονομικού αποτελέσματος, επιτυγχάνεται ο στόχος της διαρκούς διάθεσης

του προϊόντος σε σχετικά υψηλές τιμές, γεγονός που δεν θα μπορούσε ο κάθε παραγωγός μεμονωμένα να επιτύχει και ούτε βέβαια να επενδύσει ανάλογα.

Τα πέντε παραπάνω στοιχεία της στρατηγικής μπορούν να θεωρηθούν τα κεντρικά σημεία – στοιχεία για το σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου, με αλληλεπιδράσεις μεταξύ των σημείων του συστήματος - σχεδίου (Porter, 1996).

Έτσι σύμφωνα με όλα τα παραπάνω στοιχεία , τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη ώστε να επιλεγεί η στρατηγική που θα ακολουθήσει η ομάδα παραγωγών σε εταιρικό επίπεδο, αλλά σε ανταγωνιστικό επίπεδο, επιλέχτηκαν οι παρακάτω.

Σε επίπεδο εταιρική στρατηγικής η συγκεκριμένη ομάδα παραγωγών θα ακολουθήσει **στρατηγική ανάπτυξης, νέων προϊόντων και νέων αγορών**.

Η στρατηγική ανάπτυξης νέων προϊόντων σημαίνει ότι είτε αναπτύσσονται νέα προϊόντα για τις υπάρχουσες αγορές είτε γίνονται σημαντικές τροποποιήσεις σε υπάρχοντα προϊόντα της επιχείρησης. Η συγκεκριμένη στρατηγική επιτυγχάνεται με τους εξής τρόπους: Η επιχείρηση θα πρέπει να προσδώσει νέα χαρακτηριστικά στα προϊόντα της ή να κάνει ποιοτικές αλλαγές. Από την άλλη πλευρά, η στρατηγική ανάπτυξης νέων αγορών, πρακτικά σημαίνει ότι η επιχείρηση προσπαθεί να βρει τρόπους προώθησης των προϊόντων της σε νέες αγορές. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ανάπτυξη επιπλέον γεωγραφικών αγορών. Επιπλέον, μέσω της συγκεκριμένη στρατηγική η επιχείρηση μπορεί να εισέλθει σε νέα κανάλια διανομής και αυτό ενδείκνυται ως στρατηγική όταν υπάρχουν ανεκμετάλλευτες αγορές και μη κορεσμένες ακόμα από τον ανταγωνισμό (Παπαδάκης,2007).

Σύμφωνα με τον Porter, υπάρχουν δύο είδη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος:

1. Ηγεσία κόστους: Η ικανότητα παραγωγής και προσφοράς ενός προϊόντος με το μικρότερο δυνατό κόστος για την επιχείρηση.
2. Διαφοροποίησης: Η προσφορά ενός προϊόντος που έχει τέτοια γνωρίσματα ώστε ο εκάστοτε πελάτης να είναι διατεθειμένος να πληρώσει το αντίστοιχο αντίτιμο με σκοπό να το αποκτήσει.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, υπάρχουν οι εξής ανταγωνιστικές στρατηγικές (Porter,1980):

- Στρατηγική χαμηλού κόστους
- Στρατηγική διαφοροποίησης
- Εστιασμένη στρατηγική χαμηλού κόστους
- Εστιασμένη στρατηγική διαφοροποίησης
- Στρατηγική ηγεσίας κόστους

Για τις ανάγκες της ομάδας παραγωγών και λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της θα ακολουθήσουμε **ανταγωνιστική στρατηγική** και συγκεκριμένα αυτή της **διαφοροποίησης με εστίαση**.

Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της ομάδας παραγωγών είναι η διαφοροποίηση της ως προς τη συσκευασία και την ποιότητα. Υπάρχουν έρευνες, οι οποίες έχουν δείξει ότι ο συνδυασμός της μακράς διάρκειας ηλιοφάνειας στη χώρα μας σε συνδυασμό με την σύσταση του υπεδάφους της, δίνουν το καλύτερο βιολογικό ελαιόλαδο της Μεσογείου.

Πιο συγκεκριμένα για τη συσκευασία. Θα αποτελείται από μια φιάλη 500 ml σκούρου πράσινου χρώματός (ώστε να αποφεύγεται η αλλοίωση του προϊόντος από το φώς), προερχόμενη από ανακυκλώσιμες πρώτες ύλες φιλικές προς το περιβάλλον. Ένα επιπλέον χαρακτηριστικό θα είναι ότι στη μία επιφάνεια του μπουκαλιού θα υπάρχει ανάγλυφη μια μεζούρα πέντε σταδίων ανά 100ml προϊόντος, το οποίο θα βοηθά τον καταναλωτή στο να υπολογίζει την εναπομένουσα ποσότητα αλλά θα τον βοηθά και στην ορθή και με μέτρο χρήση του ελαιολάδου. Να σημειωθεί ότι το ελαιόλαδο το οποίο θα προσφέρει η ομάδα παραγωγών θα αποτελεί ένα «δώρο της φύσης» προς τους καταναλωτές και θα πρέπει να καταναλώνεται με σύνεση.

Επιτυχημένη θεωρείται η εφαρμογή της συγκεκριμένης στρατηγικής όταν η εκάστοτε επιχείρηση έχει κατανοήσει και είναι σε θέση να καλύψει, τις ανάγκες του τμήματος των καταναλωτών στο οποίο απευθύνεται και να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τους αντιπάλους της στα πλαίσια της ίδια αγοράς αναφοράς. Προϋποθέσεις, για την επιτυχία ενός τέτοιου μοντέλου στρατηγικής είναι οι επενδύσεις σε συχνά χρονικά διαστήματα, που σκοπό έχουν την εξέλιξη του προϊόντος αλλά και η επέκταση στη γκάμα των προϊόντων που στόχο θα έχει να καλύψει ένα μεγαλύτερο μέρος της

αγοράς, όπως και η διατήρηση της ποιότητας του προϊόντος και των υψηλών προδιαγραφών του (Thompson, et al,2012).

Κεφάλαιο 2: Ο Κλάδος του Ελαιολάδου: Συμβατικό και Βιολογικό

Στη συνέχεια παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν το κλάδο του ελαιολάδου (συμβατικό & βιολογικό ελαιόλαδο). Τα στοιχεία – πληροφορίες παρουσιάζουν στοιχεία και μετρήσεις από έρευνες και αρμόδιες υπηρεσίες – φορείς.

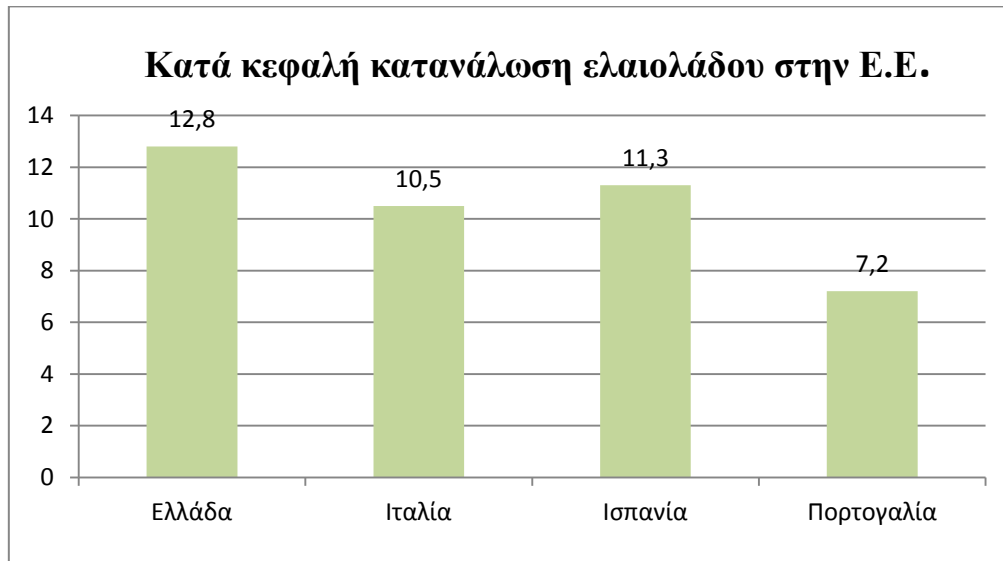
2.1 Συμβατικό Ελαιόλαδο

Η εντατική μορφή γεωργίας με την εφαρμογή συστημάτων υψηλών εισροών για υψηλές αποδόσεις ονομάζεται συμβατική γεωργία (conventional agriculture). Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται ευρέως στη διεθνή βιβλιογραφία για να περιγράψει την συμβατική γεωργία (Pacini et al,2003). Πιο συγκεκριμένα, συμβατική γεωργία θεωρείται οποιοδήποτε είδος γεωργίας χρησιμοποιεί χημικές εισροές, ακολουθεί εντατική γεωργία και ως σκοπό έχει τη μεγιστοποίηση της παραγωγής, αδιαφορώντας για τις μελλοντικές επιπτώσεις που έχουν αυτές οι ενέργειες στους πόρους (Κούτσος, 2010).

2.1.1 Κατανάλωση Συμβατικού Ελαιολάδου

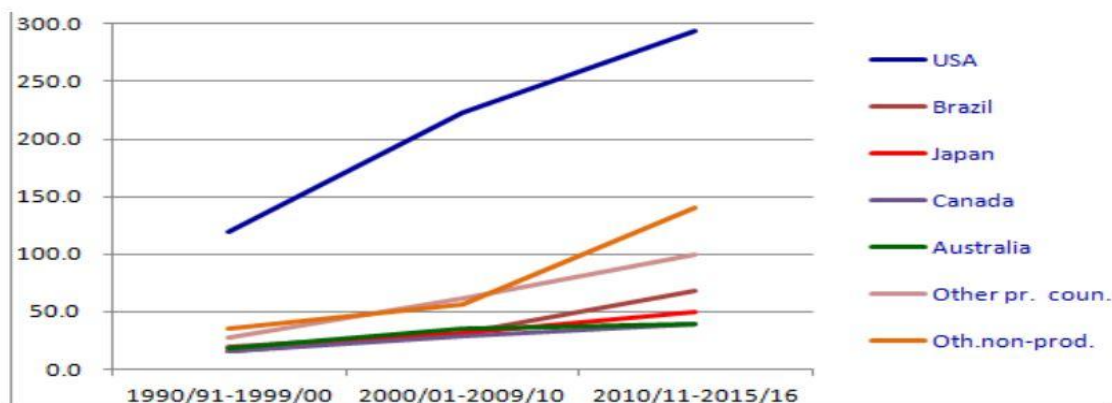
Το ελαιόλαδο αποτελεί βασική πηγή λίπους σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Μεσογειακής διατροφής. Η παγκόσμια κατανάλωση ελαιολάδου έχει αυξηθεί κατά 1.8 φορές μεταξύ 1990/00 και 2015/16. Η κατανάλωση ελαιολάδου στην Ευρωπαϊκή Ένωση άρχισε να σημειώνει ανοδική πορεία ήδη από το 2004/05 με ποσότητα κατανάλωσης τους 2.000.000 τόνους. Ανεξάρτητα από τη μείωση της παραγωγής στην Ελλάδα, βασική πηγή παραγωγής ελαιολάδου για την Ε.Ε. μαζί με Ισπανία και Ιταλία, συνέχισε να είναι πρώτη στη κατανάλωση όπως σημειώνεται σε έρευνα για τις χρονικές περιόδους 2012/13,2013/14 σύμφωνα με το International Olive Oil Council (2016), με κατανάλωση τα 12,8 kg ανά άτομο σε ετήσια βάση. Να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη ποσότητα είναι μικρότερη σε σχέση με παλαιότερα χρόνια. Ακολουθούν η Ισπανία (11,3 kg), η Ιταλία (10,5 kg), Πορτογαλία (7.2 kg) (Πίνακας 1). Στις τελευταίες θέσεις σε επίπεδο Ε.Ε., η χαμηλότερη κατανάλωση καταγράφεται στη Πολωνία, Ρουμανία και Ουγγαρία με ποσότητα περίπου 0,2 kg.

Πίνακας 1 : Κατά κεφαλή κατανάλωση ελαιόλαδου (kg) για κράτη μέλη του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιολάδου (IOC) για το 2014

Πηγή: IOC (2016)

Εικόνα 3 : Κατανάλωση ελαιόλαδου σε μη μέλη Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιολάδου για τη χρονική περίοδο 1990-2016 (IOC).

Πηγή: IOC (2016)

Έκπληξη αποτελεί η θεαματική αύξηση στη κατανάλωση ελαιόλαδου που καταγράφουν οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, τα τελευταία 25 χρόνια με μέση κατά κεφαλή κατανάλωση τα 0,9 kg ελαιόλαδου για τη χρονική περίοδο 2011-2016, δίνοντας το περιθώριο να γίνει μια πρόβλεψη σχετικά με το ότι η αγορά των ΗΠΑ θα μπορούσε στο μέλλον να αποτελεί αγορά στόχο για εξαγωγές του ελληνικού ελαιόλαδου.

2.1.2 Παραγωγή Συμβατικού Ελαιολάδου

Παγκόσμια Παραγωγή Συμβατικού Ελαιολάδου

Σύμφωνα με μια έρευνα η οποία διεξήχθη από τη GEA Iberia ⁴ είχε προβλέψει ότι η παγκόσμια παραγωγή ελαιολάδου για τη χρονική περίοδο 2016/17 θα έχει τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- Μείωση παραγωγής 8% στο σύνολο της
- η Ευρώπη που αποτελεί το 78% της συνολικής παγκόσμιας παραγωγής πιο συγκεκριμένα, οι ελαιοπαραγωγικές της χώρες θα σημειώσουν τις παρακάτω μετρήσεις:
  - η Ιταλία -74%
  - η Ελλάδα -26%
  - η Πορτογαλία -4%
  - η Ισπανία +9%
  - η Τουρκία +17%

Όπως παρατηρείται από τα ευρήματα της συγκεκριμένης έρευνας, η Ισπανία θα βρίσκεται στη πρώτη θέση παραγωγής, με παραγόμενη ποσότητα 1.530.000 τ., ακολουθεί η Ιταλία με 270.000 τ., στη τρίτη θέση σταθερά τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα με 245.000 τ., στη τέταρτη θέση βρίσκεται η Τουρκία με 173.000 τ. και στη τελευταία θέση της πεντάδας θα βρίσκεται η Πορτογαλία με 95.000 τ..

- η Αφρική θα αποτελεί το 11% της παγκόσμιας παραγωγής ελαιολάδου
- οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής +6%
- η Ωκεανία +5%
- η Ασία θα αποτελεί το 9% τη παγκόσμιας παραγωγής
- η Κίνα +37%

---

⁴ Η GEA Iberia είναι μια εταιρεία παροχής τεχνολογικών υπηρεσιών στη βιομηχανία τροφίμων.

Παραγωγή Συμβατικού Ελαιολάδου στην Ελλάδα

Η Ελλάδα είναι μια ελαιοπαραγωγική χώρα, σ' αυτό συμβάλλουν και οι κλιματολογικές συνθήκες αλλά η γεωγραφική περιοχή στην οποία βρίσκεται, έτσι το ελαιόλαδο μπορεί να ευδοκιμήσει σε μεγάλο βαθμό. Κάποια χαρακτηριστικές διαθέσιμες μετρήσεις σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, οι οποίες μας υποδεικνύουν την εξέλιξη της παραγωγής ελαιολάδου στη χώρα μας είναι τα παρακάτω:

Πίνακας 2: Παραγωγή ελαιολάδου στην Ελλάδα τη χρονική περίοδο 2009-2013.

Έτος	Ποσότητα (χιλ. τόνοι)
2009	305
2010	294,6
2011	343,7
2012	348,6
2013	300,7

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2013)

2.2 Βιολογικό Ελαιόλαδο

Σε παγκόσμιο επίπεδο το μοντέλο της συμβατικής γεωργία εμφανίζει δυσλειτουργίες – αρνητικές συνέπειες, οι οποίες έχουν αντίκτυπο τόσο στη διατροφή όσο και στη βιοποικιλότητα και στην ισορροπία του οικοσυστήματος. Ο βιολογικός τρόπος παραγωγής αγροτικών προϊόντων και στη συγκεκριμένη περίπτωση ελαιόλαδο, αποτελεί μια ικανοποιητική λύση στα προβλήματα που δημιουργεί ο συμβατικός τρόπος καλλιέργειας. Τα προϊόντα αυτά θα είναι απαλλαγμένα από χημικά κατάλοιπα, και υποστηρίζουν μια πιο φιλική προς το περιβάλλον διαδικασία παραγωγής.

Η υπέρ - εντατικοποίηση της γεωργίας, με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας της καλλιέργειας ανά στρέμμα, σε συνδυασμό με την αυξημένη χρήση εισροών και την παρατηρούμενη αύξηση που υπάρχει σχετικά με τις τιμές των αγροτικών προϊόντων, δημιούργησε πλεονασματικά προϊόντα, αύξησε το κόστος παραγωγής και τη ρύπανση του περιβάλλοντος. Συνέπεια όλων αυτών είναι οι επιπτώσεις τόσο στη ποιότητα του τελικού αγροτικού προϊόντος (οργανοληπτικά, ανθρώπινη υγεία). Έτσι, η ολοένα

αυξανόμενη ανησυχία για τις επιπτώσεις της συμβατικής γεωργίας οδήγησε τα τελευταία χρόνια στην ανάπτυξη εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών, αειφορικά συστήματα γεωργίας, φιλικά προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Το νέο αυτό πρότυπο είναι η βιολογική γεωργία.

Σήμερα η πρόοδος και η συνεχόμενη ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας στηρίζεται σε ορισμένες βασικές αρχές οι οποίες καθορίζουν το όραμα , τις θέσεις και τους κανόνες του βιολογικού κινήματος στο παγκόσμιο χάρτη. Οι αρχές αυτές είναι: η αρχή της υγείας, η αρχή της οικολογίας, η αρχή της ισότητας και η αρχή της προφύλαξης (IFOAM).

2.2.1 Βιολογική Γεωργία στην Ελλάδα

Η βιολογική γεωργία είναι ένα ολιστικό σύστημα διαχείρισης και παραγωγής, το οποίο προωθεί και υποστηρίζει την υγεία του αγρο-οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, των βιολογικών κύκλων και της βιολογικής δράσης του εδάφους. Δίνει έμφαση στην χρήση ενδογενών μέσων διαχείρισης και όχι στην εισαγωγή εξωγενών, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τοπικές συνθήκες απαιτούν συστήματα προσαρμοσμένα σε αυτές. Αυτό επιτυγχάνεται χρησιμοποιώντας αντί για συνθετικά μέσα, όπου είναι δυνατόν, γεωπονικές, βιολογικές και μηχανικές μεθόδους που ταυτόχρονα ικανοποιούν τις απαιτήσεις του οικοσυστήματος (Codex Alimentarius Commission,2007).

Σύμφωνα με το κανονισμό της Ε.Ε. 2092/91⁵, μια αρκετά μεγάλη μερίδα γεωργών μετέτρεψε τις καλλιέργειες του σε βιολογικές. Ο έλεγχος της παραγωγής γίνεται από αρμόδιους οργανισμούς ελέγχου και πιστοποίησης με την εποπτεία του Ελληνικού κράτους μέσα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο όρος «βιολογικό προϊόν» είναι νομικά κατοχυρωμένος μόνο για τα προϊόντα που παράγονται σύμφωνα με τον παραπάνω κανονισμό και τις διατάξεις του. Ένα άλλο στοιχείο που ενίσχυσε την βιολογική καλλιέργεια στην Ελλάδα ήταν και η έναρξη της προσφοράς οικονομικής ενίσχυσης τη χρονιά 1996

---

⁵ Καν. 2092/91. Περί βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων

σύμφωνα με το κανονισμό της Ε.Ε. 2078/92⁶, που έδωσε ένα κίνητρο ακόμη στους παραγωγούς για να ξεκινήσουν να καλλιεργούν με βιολογικό τρόπο. Να σημειωθεί ότι ο ρυθμός ανάπτυξης των βιοκαλλιεργητών για τις επόμενες χρονιές ήταν 50%-120%, αλλά τη χρονιά 1999-2000 σημείωσε μια επιβράδυνση 20%-30% με αποτέλεσμα εκείνη τη χρονιά οι βιολογικοί παραγωγοί να αριθμούν το 0,6% του γενικού συνόλου.

Σήμερα, παρατηρούμε ότι σύμφωνα με το παρακάτω πίνακα (Πίνακα 3) οι εκτάσεις βιολογικής καλλιέργειας και ειδικότερα καλλιέργειας ελιάς αυξάνεται συνεχώς.

Πίνακας 3: Εκτάσεις βιολογικών καλλιεργειών στην Ελλάδα για τις χρονιές 2013-2015.

Έτος	Μεταβατικό στάδιο (εκτάρια)	Βιολογικό στάδιο (εκτάρια)	Σύνολο έκτασης
2013	19951,60	24996,89	44948,49
2014	17292,10	29766,60	47058,70
2015	10802,17	36802,81	47605,08

Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Αναμφίβολα, η βιολογική καλλιέργεια της ελιάς παρέχει σημαντικά στοιχεία και οφέλη σε περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο, βασιζόμενη στους πυλώνες της αειφόρου ανάπτυξης. Τα κυριότερα γνωρίσματά της είναι τα εξής:

1. **Προστασία του περιβάλλοντος** με τη χρήση οργανικών ουσιών στη καλλιέργεια αλλά και γυάλινων μπουκαλιών (ανανεώσιμων υλικών) για τη συσκευασία του ελαιολάδου
2. **Οικονομικό όφελος**, δεδομένου ότι το προϊόν μπορεί να πουληθεί σε υψηλότερη τιμή, έτσι ο παραγωγός κερδίζει περισσότερο από το να καλλιεργεί με συμβατικό τρόπο
3. **Διατήρηση της καλλιέργειας** σε περιοχές που καθίσταται δυνατό εξαιτίας του δύσβατου της περιοχής
4. **Καλή ποιότητα του τελικού προϊόντος** εξαιτίας του ότι δεν χρησιμοποιούνται φυτοφάρμακα και άρα, δεν επιβαρύνεται η υγεία του καταναλωτή. Επίσης, η

---

6 Καν. 2078/92. Μέθοδοι γεωργικής παραγωγής που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και με τη διατήρηση του φυσικού χώρου

ψυχρή επεξεργασία που εφαρμόζεται στα ελαιουργεία για την παραγωγή βιολογικού ελαιολάδου δεν καταστρέφει τα θρεπτικά στοιχεία του ελαιολάδου (αρωματικά και άλλα χρήσιμα συστατικά), με αποτέλεσμα την υψηλή θρεπτική αξία, που άλλωστε το ελαιόλαδο είναι γνωστό ότι έχει

5. **Οικονομική ενίσχυση, των παραγωγών** που ακολουθούν τις συστάσεις του συγκεκριμένου καλλιεργητικού προτύπου.
6. **Βελτίωση του εδάφους και του υποορόφου** (το στρώμα που βρίσκεται κάτω από την επιφάνεια της Γης, στον οποίο αναπτύσσονται οι ρίζες του δέντρου) μέσα από ορθές καλλιεργητικές πρακτικές
7. **Μείωση ενεργειακού αποτυπώματος**
(Κυριτσάκης,2007)

Σύμφωνα με το Μέτρο 11(M11) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020) η θέση της Ελλάδας βρίσκεται ακριβώς στο μέσο όρο της βιολογικής καλλιέργειας στη ΕΕ-27. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία απογραφής γεωργίας-κτηνοτροφίας 2009-2010, η βιολογικά καλλιεργούμενη γη αλλά και οι βιολογικής καλλιέργειας παράγωγοι τείνουν συνεχώς να αυξάνουν. Παρόλα αυτά, τη χρονιά 2011, και εν μέσω οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, και δεδομένου των μειωμένων εισοδημάτων, η βιολογική καλλιέργεια σημείωσε ύφεση και οι παραγωγοί επιζήτησαν μειωμένες τιμές στα καλλιεργητικά έξοδα. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι οι λιγότερο ανταγωνιστικοί παραγωγοί υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τις βιολογικές πρακτικές στην καλλιέργεια τους. Τέλος εκτιμάται ότι η Ελλάδα έχει υψηλότερες δυνατότητες ανάπτυξης της βιολογικής καλλιέργειας μέσα στην ΕΕ-27 για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων (ΠΑΑ, M11, 2014-2020).

Οι εκτιμώμενες δυνατότητες ανάπτυξης του προτύπου στην Ελλάδα προκύπτουν με βάση τα διαθρωτικά χαρακτηριστικά της χώρας (μικρός και κατακερματισμένος κλήρος) και οι εδαφικές - κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν αποτελούν σημαντικό πλεονέκτημα για την προώθηση της βιολογικής καλλιέργειας αλλά και της παραγωγής υψηλών θρεπτικών και ποιοτικών βιολογικών προϊόντων.

Όσον αφορά την οικονομική ενίσχυση για τις βιολογικές καλλιέργειες (Πίνακας 4), όπως ορίζεται στο Μέτρο 11 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, αφορά:

- τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής
- τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (παραπάνω αναφέρονται, σύμφωνα με το ΥΠΑΑΤ, τα εκτάρια τα οποία βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο, συμβατικό-βιολογικό) και διαμορφώνεται όπως φαίνεται παρακάτω αρκεί ο εκάστοτε παραγωγός να συμμορφώνεται με τις διατάξεις όπως αυτές ορίζονται στο Καν. 834/07.

Πίνακας 4: Ενισχύσεις βιολογικής καλλιέργειας, σύμφωνα με το κ. 834/2007 ⁷.

Είδος ενίσχυσης	Καλλιέργεια	Μεγ. Πόσο ενίσχυσης (ευρώ/ha/έτος)
Ενίσχυση για μετατροπή σε βιολογική καλλιέργεια	Ελαιοκομία	679
Ενίσχυση για διατήρηση βιολογικής καλλιέργειας	ελαιοκομία	505

Πηγή: Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, Μέτρο 11, πίνακες M11-1, M11-5

2.2.2 Ελληνική Αγορά Βιολογικών Προϊόντων – Στοιχεία ελαιολάδου

Πιο συγκεκριμένα για την περιοχή που πρόκειται να εδρεύσει ο νέος φορέας, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Περιφέρειας Κρήτης, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ⁸ προβλέπει ότι (Πίνακας 5) :

Πίνακας 5: Παραγωγή Βιολογικού Ελαιόλαδου στο Ν. Ηρακλείου

Χρονολογία	Παραγωγή βιολογικού ελαιόλαδου (τόνοι)
2014-15	5.899,74
2015/16	15.300,34
2016/17	5.201,68

⁷ Καν. 834/2007: Κανονισμός για τη βιολογική παραγωγή

⁸ Αποφάσεις της Περιφέρειας Κρήτης, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής με θέμα: « Εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής εισφοράς δακοκτονίας περιόδου 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017 (έντυπο υλικό).

Μέσα από αυτά τα στοιχεία βλέπουμε και την έντονη διακύμανση που έχει σαν προϊόν το ελαιόλαδο από χρονιά σε χρονιά.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό της Ελληνικής αγοράς βιολογικών προϊόντων είναι το μικρό μέγεθος, η χαμηλή παραγωγή, η έλλειψη ισχυρών δικτύων διανομής και μικρή προσφορά διαθέσιμων προϊόντων. Συμφωνά με στοιχεία του ΥΠΑΑΤ στο τέλος του 2011, δραστηριοποιούνταν στο κλάδο του βιολογικού ελαιόλαδου 721 μεταποιητές, 38% του συνόλου. Παρά την οικονομική κρίση, τα περιθώρια ανάπτυξης των Ελληνικών αγορών βιολογικών προϊόντων είναι αρκετά σημαντικά. Το συνολικό μέγεθος της Ελληνικής αγοράς εκτιμάται χαμηλότερα από 200 εκ. ευρώ, από τα οποία το 60% αφορά εισαγωγή βιολογικών προϊόντων, για τα οποία όμως υπάρχει δυνατότητα καλλιέργειας τους και στην Ελλάδα. Ο λόγος που τα βιολογικά προϊόντα στη χώρα μας δεν έχουν την ανάλογη αναγνωρισιμότητα είναι γιατί οι καταναλωτές δεν είναι ενήμεροι για τα προϊόντα αυτά. Η αύξηση και η διεύρυνση της αγοράς σε περισσότερα σημεία πώλησης μαζί με την ενημέρωση των καταναλωτών μπορεί και να ευνοήσει την μελλοντικά πιο έντονη διεξόδου των βιολογικών προϊόντων σε περισσότερες ομάδες καταναλωτών (Τράπεζα Πειραιώς,2013).

Όσον αφορά την πώληση βιολογικών προϊόντων, οι καταναλωτές μπορούν να βρουν βιολογικά προϊόντα σε σουπερ μάρκετ κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα, στις βιολογικές λαϊκές οι οποίες αριθμούν στις 47 σε όλη τη χώρα αλλά και σε σημεία πωλήσεις με premium προϊόντα, όπως delicatessens. Κλείνοντας, σημαντική άνθιση έχει καταγράψει το ηλεκτρονικό εμπόριο μέσω του οποίου μπορεί ο καταναλωτής να αγοράσει βιολογικά προϊόντα (Τράπεζα Πειραιώς,2013). Παρόλα αυτά σύμφωνα με έκθεση του Πανεπιστημίου Αθηνών , ο καταναλωτής κατατάσσει πρώτο στις επιθυμίες του για την αγορά βιολογικών προϊόντων πρώτο το σουπερ μάρκετ κατά 45%.

2.2.3 Πιστοποιήσεις Βιολογικών Αγροτικών Προϊόντων (Ελλάδα)

Το Μέτρο 11 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 καθορίζει τις προϋποθέσεις για κάθε προϊόν να φέρει στην ετικέτα του το χαρακτηριστικό «βιολογικό». Το στοιχείο αυτό ενισχύει ένα παραπάνω το προϊόν τόσο στη τελική τιμή του αλλά και καθορίζει την οικονομική ενίσχυση των παραγωγών για την καλλιέργεια μέσω των επιδοτήσεων που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Οι φορείς αυτοί, που πιστοποιούν, τα βιολογικά προϊόντα μπορεί να είναι είτε δημόσιοι, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, είτε εγκεκριμένοι φορείς για την πιστοποίηση προϊόντων βιολογικής γεωργίας. Στην Ελλάδα έχει θεσπιστεί ένα Σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την αρμόδια Διεύθυνση Βιολογικής Γεωργίας, ενώ ο ρόλος της επίβλεψης έχει ανατεθεί στον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ - AGROCERT. Εγκεκριμένοι φορείς είναι οι παρακάτω:

- **ΔΗΩ**, Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων, Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία
- **Φυσιολογική ΕΠΕ**, Έλεγχοι, Πιστοποιήσεις Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας-Προαγωγή Αειφόρου Ανάπτυξης
- **ΒΙΟΕΛΛΑΣ**, Ινστιτούτο Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων ΑΕ
- **A CERT ΑΕ**, Ευρωπαϊκός Οργανισμός Πιστοποίησης Ανώνυμη Εταιρεία
- **IRIS**, Α. Χατζηδάκης & Σια ΕΕ
- **Πράσινος Έλεγχος- Green Control**, Έλεγχος – Πιστοποίηση Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας – Πράσινος Έλεγχος – Θωμάς Μισαηλίδης ΟΕ
- **Γεωτεχνικό Εργαστήριο ΑΕ**, Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας Γεωτεχνικό Εργαστήριο ΑΕ
- **GMCERT**, QMSCERT Επιθεωρήσεις Έλεγχοι – Πιστοποιήσεις ΕΠΕ
- **TÜV Ελλάς (TÜV NORD)**, Ανώνυμη Εταιρεία Επιθεωρήσεων Πιστοποιήσεων και Διασφάλισης Ποιότητας
- **Οξυγόνο** – Ελληνικός Φορέας Πιστοποίησης
- **TÜV - AUSTRIA Ελλάς**, Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, «**TÜV AUSTRIA HELLAS LTD**»
- **Q- Check**, Μίγκος Σ. & Σια ΕΕ
- **EUROCERT**, Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ελέγχων και Πιστοποιήσεων ΑΕ
- **COSMOCERT**, Υπηρεσίες Πιστοποιήσεων ΑΕ

Ένας παραγωγός προκειμένου να ενταχθεί στο Σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης προϊόντων βιολογικής γεωργίας θα πρέπει αρχικά να επιλέξει τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης με τον οποίο θα συνεργαστεί και θα ακολουθήσει τα παρακάτω βήματα:

- Αρχικά ο επιχειρηματίας (παραγωγός, μεταποιητής, έμπορός, εισαγωγέας κ.ο.κ) πρέπει να υποβάλει στον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης μία Αίτηση συνοδευόμενη από μία Υπεύθυνη Δήλωση με την οποία θα δεσμεύεται για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, όπως Καν. 834/07.
- Έπειτα πρέπει να υπογράψει με τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων σύμβαση συνεργασίας
- Τελευταίο βήμα είναι να γνωστοποιηθεί η έναρξη της δραστηριότητάς του σχετικά με το βιολογικό τρόπο παραγωγής προϊόντων εντός 10 (δέκα) ημερών, από την υπογραφή της σύμβασης, στη Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της διοικητικής περιφέρειάς του στην οποία βρίσκεται η έδρα της εκμετάλλευσης ή της επιχείρησής του.

Κεφάλαιο 3: Ανάλυση SWOT

Στη παρούσα ανάλυση SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) διερευνούνται και αναφέρονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της ομάδας παραγωγών (ανάλυση εσωτερικού περιβάλλοντος) καθώς και οι ευκαιρίες και απειλές (ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος).

Δυνατά Σημεία

- Ομάδα παραγωγών
- Βιολογικό ελαιόλαδο
- Κρητικό προϊόν
- Εκπαίδευση ομάδας

Αδύνατα Σημεία

- Χαμηλή αποδοχή συνεργατισμού
- Μειωμένη Επιχειρηματικότητα
- Δυσκολία λειτουργίας συλλογικών σχημάτων - συνεργειών
- Τιμή βιολογικού ελαιολάδου
- Μη οργανωμένη παρακολούθηση των εξελίξεων

Ευκαιρίες

- Επιδοτήσεις για υποδομές και για λειτουργικά έξοδα
- Στροφή καταναλωτών σε βιολογικά προϊόντα

Απειλές

- Γραφειοκρατία
- Μεγάλη διασπορά βιολογικών καλλιεργειών εντός συμβατικών
- Επιδείνωση της οικονομικής κρίσης

3. 1 Δυνατά Σημεία του Φορέα

Ομάδα Παραγωγών

Η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες βοηθούν να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη και να προσελκύσουν νέους αγοραστές και να μειώσουν το κόστος παραγωγής. Θεωρείται δυνατό σημείο, το συλλογικό σχήμα δράσης (ομάδα παραγωγών) έναντι της όποια και κάθε ατομικής δράσης σε όλη την αλυσίδα, δηλαδή από την προμήθεια των εφοδίων έως και τη διάθεση του ελαιολάδου.

Βιολογικό Ελαιόλαδο

Καταρχάς σχετικά με το βιολογικό ελαιόλαδο πρόκειται για ένα προϊόν υψηλής θρεπτικής αξίας, χωρίς χημικές προσμίξεις και επεξεργασίες, προϊόν πιστοποιημένο από αρμόδιους φορείς και περισσότερο υγιεινό από το συμβατικό ελαιόλαδο.

Πέραν τούτου, υπάρχουν σίγουρα και άλλοι συλλογικοί και ιδιωτικοί φορείς με αντικείμενο την παραγωγή βιολογικού ελαιολάδου, τόσο στην Κρήτη όσο και στην υπόλοιπη Ελλάδα. Όμως, η προσπάθεια που θα συντελεστεί σε όλη την αλυσίδα (παραγωγή – κατανάλωση) καθώς και η αυστηρές προδιαγραφές όπως και οι έλεγχοι που θα γίνονται από την ομάδα σε όλα τα στάδια παραγωγής, τυποποίησης και εμπορίας του βιολογικού ελαιολάδου, συνολικά θα εγγυηθούν ένα προϊόν, αν όχι το καλύτερο, ένα από τα καλύτερα που θα διαθέτει η χώρα μας. Σημαντικό ρόλο σε όλα τα παραπάνω θα παίζει η διαρκής εκπαίδευση των παραγωγών για το προϊόν.

Κρητικό Προϊόν

Η συνεχής περίοδος ηλιοφάνειας στη Κρήτη σε συνδυασμό με τη σύσταση του εδάφους συντελούν στο να παράγεται ένα από τα καλύτερα ελαιόλαδα σε παγκόσμιο επίπεδο. Το brand name «**Κρητικά Προϊόντα**» είναι ισχυρό σε παγκόσμιο επίπεδο. Πολλά κρητικά προϊόντα έχουν βραβευτεί σε διεθνής διαγωνισμούς και έχουν κατακτήσει πρώτες θέσεις (συμβατικό και βιολογικό ελαιόλαδο, περιοχή Σητείας – τυροκομικά προϊόντα, Ένωση αγροτικών συνεταιρισμών Οροπεδίου Ν. Λασιθίου – νερό «Ζαρός» κ.α.). Έτσι, έχει «κτιστεί» η εμπορική ονομασία «**Κρητικά Προϊόντα**»

και αυτό εκφράζεται από τους πελάτες του εξωτερικού τόσο στην αναζήτηση των προϊόντων, όσο και στις τιμές που προσφέρουν.

Εκπαίδευση Ομάδας

Τα μέλη της παρούσας ομάδας έχουν συνειδητοποιήσει ότι χωρίς την εφαρμογή στη πράξη της σχετικής σύγχρονης γνώσης, είναι αδύνατο να παράγουν προϊόν υψηλής ποιότητας και να το εμπορευτούν με σύγχρονες μεθόδους. Τη παραπάνω γνώση θα αποκτούν τα μέλη της ομάδας μέσα από διαρκή εκπαίδευση με στόχο την εφαρμογή και την εξέλιξη των καλλιεργητικών πρακτικών, αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες, και εφαρμόζοντας τις πλέον σύγχρονες μεθόδους εμπορίας. Η εκπαίδευση αυτή θα προσφέρεται στα μέλη από και στο πλαίσιο λειτουργίας της παρούσας ομάδας παραγωγών.

3. 2 Αδύνατα Σημεία του Φορέα

Η Χαμηλή αποδοχή του συνεργατισμού στην Ελλάδα

Τα αποτελέσματα του συνεργατισμού στη χώρα μας, μέσω των κλασικών αγροτικών συνεταιρισμών δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Οι διαθέσεις για συλλογικές προσπάθειες είναι περιορισμένες παρά το ότι, όπως έχει αναφερθεί οι όροι του συγχρόνου παγκόσμιου εμπορίου απαιτούν προϊόντα και ποσότητες που ίσως μόνο ομάδες παραγωγών μπορούν να διαθέσουν.

Μειωμένη Επιχειρηματικότητα / Δυσκολία Λειτουργίας Συλλογικών Σχημάτων-Συνεργιών

Στη χώρα μας, σε γενικό επίπεδο, δηλαδή συνολικού πληθυσμού η επιχειρηματικότητα είναι σε χαμηλό επίπεδο. Τούτο γιατί – πέραν των άλλων - πολλές φορές κυριαρχεί ο αυτοσχεδιασμός και όχι η εφαρμογή της σύγχρονη γνώσης στη πράξη σε κάθε περίπτωση. Για να επιτευχθεί, στην παρούσα ομάδα παραγωγών, υψηλού βαθμού επιχειρηματικότητα στο επίπεδο της διοίκησης θα χρησιμοποιηθούν σύμβουλοι διοίκησης και ανάπτυξης καθώς και λοιποί ειδικοί επιστήμονες εάν χρειαστούν, στην ομάδας παραγωγών, έτσι ώστε να επιτελείται σύγχρονη διοίκηση και κατά το δυνατό υψηλού επιπέδου επιχειρηματικότητα τόσο προς τα «κάτω», δηλαδή στη συνοχή και στις σχέσεις των μελών όσο και προς το διεθνές εμπορικό περιβάλλον.

Μη Οργανωμένη Παρακολούθηση των Εξελίξεων της Βιολογικής Γεωργίας

Η βιολογική γεωργία έχει αρχίσει να αναπτύσσεται σε πιο έντονους ρυθμούς τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, γεγονός που δείχνει ότι δεν υπάρχει η κατάλληλη ενημέρωση γύρω από τις καλλιεργητικές πρακτικές που την διέπουν τόσο σε φυτική παραγωγή αλλά και στη κτηνοτροφία. Αυτό τείνει να εξαλειφτεί τα τελευταία χρόνια μέσα από τη συνεχή ενημέρωση αλλά και σεμινάρια τα οποία διοργανώνονται από τους αρμόδιους φορείς και παρουσιάζονται σε παραγωγούς . από την άλλη πλευρά δεν υπάρχει ούτε κατάλληλη ενημέρωση ούτε και στους καταναλωτές για τα βιολογικά προϊόντα.

Τιμή Βιολογικού Ελαιολάδου

Οι υψηλές τιμές λιανικής πώλησης θεωρούνται από τους καταναλωτές ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα στην αγορά βιολογικών προϊόντων. Εξαιτίας της υψηλότερης ποιότητας και των κάπως ακριβότερων καλλιεργητικών πρακτικών η τιμή του ελαιολάδου στην Ελλάδα για το έτος 2017 κυμάνθηκε στα 4 ευρώ (χύμα) ενώ στο ράφι ο καταναλωτής μπορεί να βρει το 1L ακόμη και 10 ευρώ. Αυτό σε συνδυασμό και με την οικονομική κρίση κάνει ακόμη λίγο δυσκολότερη την κατανάλωση από τα νοικοκυριά, του βιολογικού ελαιολάδου και κατά συνέπεια τις πωλήσεις του. Όμως, από την άλλη, παρατηρείται μια τάση αύξησης της κατανάλωσης του συμμετέχοντας σ αυτή αποφασιστικά νοικοκυριά με οικονομική ευχέρια. να σκέφτονται και δεύτερη φορά για το εάν θα αγοράσουν βιολογικό ελαιόλαδο ανεξάρτητα από το γεγονός της άψογης ποιότητας και γεύσης. Σύμφωνα με κλαδική μελέτη της Τράπεζας Πειραιώς για το έτος 2013 σχετικά με τη βιολογική γεωργία, καταγράφηκε για το βιολογικό ελαιόλαδο διαφορά τιμής 34%, ακριβότερο το βιολογικό ελαιόλαδο σε σχέση με άλλα ελαιουχικά προϊόντα (σπορέλαιο, ηλιέλαιο κ.α.).

3.3 Ευκαιρίες για την Ανάπτυξη του Φορέα

Επιδότησεις για Υποδομές και για Λειτουργικά Έξοδα

Οι επιδοτήσεις χορηγούνται όπως ορίζονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 για την Ελλάδα και αφορούν στην επιδότηση των υποδομών (κτηριακών εγκαταστάσεων και μηχανολογικού εξοπλισμού) και για τα λειτουργικά του έξοδα, σύμφωνα με το Μέτρο 9 – «9.1 Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών» και σύμφωνα με το Μέτρο 4 – «4.1 Στήριξη για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις» (Σχέδια Βελτίωσης) και Μέτρο 4.2 « Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων», δράση 4.2.1 « Μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλέπε Κεφάλαιο 4, 4.2).

Στροφή των Καταναλωτών σε Παγκόσμιο Επίπεδο σε Υγιεινά Προϊόντα

Στις μέρες μας, οι διατροφικές συνήθειες των καταναλωτών έχουν αλλάξει σημαντικά. Μεγάλο μέρος του πληθυσμού έχει προσανατολιστεί στη κατανάλωση προϊόντων υγιεινής διατροφής για διάφορους λόγους. Από τους οποίους κυριότερος είναι η μη κατανάλωση συμβατικών προϊόντων, δηλαδή προϊόντων που πιθανόν ή μάλλον έχουν επιβαρυνθεί με διάφορα χημικά προϊόντα στο πλαίσιο της παραγωγής τους. Τα βιολογικά προϊόντα διαφέρουν ακριβώς στο παραπάνω από τα συμβατικά, δηλαδή παράγονται με ένα πιο φυσικό τρόπο, χωρίς χημικές επιβαρύνσεις. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος που υπάρχει αυτή η τάση – στροφή του καταναλωτικού κοινού στην κατανάλωση βιολογικών προϊόντων. Θεωρούμε ότι πρέπει να αξιοποιηθεί από τους παραγωγούς η παραπάνω τάση των καταναλωτών και η παρούσα ομάδα παραγωγών θα εντείνει τις προσπάθειες της για την παραγωγή και διάθεση υψηλής ποιότητας βιολογικού ελαιολάδου.

3.4 Απειλές για την Ανάπτυξη του Φορέα

Γραφειοκρατία

Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο για τις ομάδες παραγωγών, η δημιουργία τους αλλά και η διαδικασία που απαιτείται για την κατάθεση του καταστατικού και την επίσημη έναρξη λειτουργίας είναι αρκετά χρονοβόρα, εξαιτίας και των δικαστικών διαδικασιών που πρέπει να γίνουν.

Γειτνίαση Βιολογικών Καλλιεργειών με Συμβατικές Καλλιέργειες

Αποτελεί ίσως και τη μεγαλύτερη απειλή για ένα τέτοιο εγχείρημα. Χαρακτηριστικό γνώρισμα την ελληνικής υπαίθρου είναι η έντονη διασπορά συμβατικών καλλιεργειών μέσα σε βιολογικά καλλιεργήσιμες εκτάσεις και το αντίθετο. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι μπορεί να υπάρξει επιμόλυνση της ελαιοκαλλιέργειας από συμβατικές καλλιεργητικές πρακτικές, γεγονός που θα αλλοιώσει τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και την ευεργετική τους ιδιότητα στο τελικό προϊόν που θα έχουμε, επομένως, εν μέρει χάνει τα χαρακτηριστικά του βιολογικού προϊόντος όπως αυτό ορίζεται από τα πρότυπα που ακολουθούν για τις πιστοποιήσεις οι αρμόδιοι φορείς.

Επιδείνωση της Οικονομικής Κρίσης

Η υπάρχουσα οικονομική κρίση δεν βοηθάει το καταναλωτικό κοινό να στραφεί στη κατανάλωση βιολογικού ελαιολάδου όμως θα διατηρηθεί η αυξητική τάση κατανάλωσης του και σε αυτό θα συμβάλει η είσοδος στη κατανάλωση βιολογικών προϊόντων νοικοκυριών που έχουν κάποια οικονομική ευχέρεια. Η οικονομική κρίση σίγουρα θα επιβραδύνει την αυξητική τάση κατανάλωσης βιολογικών προϊόντων. Έξωλλου, οι δυνητικές αγορές πώλησης ελαιολάδου δεν είναι μόνο η εγχώρια αγορά αλλά και η διεθνής αγορά, δηλαδή αγορές που δεν έχουν ή έχουν μειωμένη οικονομική κρίση σε αντίθεση με τη χώρα μας

Κεφάλαιο 4: Υποδομές, Οργάνωση, Λειτουργία της Ομάδας Παραγωγών και Οικονομικές Προβλέψεις

4.1 Υποδομές (κτηριακές εγκαταστάσεις, μηχανολογικός εξοπλισμός)

Οι εγκαταστάσεις της ομάδας παραγωγών, θα εδρεύουν στον οικισμό Αγίες Παρασκιές Ηρακλείου Κρήτης. Θα βρίσκονται σε οικοπέδο 6 στρ και οι κτηριακές εγκαταστάσεις θα καλύπτουν έκταση 800τ.μ.. Στις κτηριακές εγκαταστάσεις αυτές, θα στεγάζονται οι αποθήκες των πρώτων υλών, το ελαιουργείο, το τυποποιητήριο, οι δεξαμενές αποθήκευσης βιολογικού ελαιολάδου και τα γραφεία του διοικητικού προσωπικού. Ο υπόλοιπος περιβάλλον χώρος θα καλύψει ανάγκες όπως , θέσεις στάθμευσης, χώρο στέγασης εξωτερικών μηχανημάτων με σκοπό την εύκολη πρόσβαση στο χώρο αποθήκευσης των πρώτων υλών, όπου οι παραγωγοί θα φέρνουν την πρώτη ύλη (ελαιόκαρπο) ώστε να ξεκινήσει η διαδικασία ελαιοποίησης και παραγωγής του τελικού προϊόντος.

Τα έξοδα αυτά αφορούν κτηριακές εγκαταστάσεις (αγορά οικοπέδου 20.000 ευρώ και οικοδομική κατασκευή και περιβάλλοντας χώρος 430.000 ευρώ), μηχανήματα ελαιοποίησης και τυποποίησης όπως και εξοπλισμό του είναι απαραίτητος για την καλλιέργεια αλλά και για την παραγωγή προϊόντων. Αναλυτικά τα κόστη για τα παραπάνω μηχανήματα και κτηριακές εγκαταστάσεις παρουσιάζονται στο παρακάτω πίνακα (Πίνακας 6):

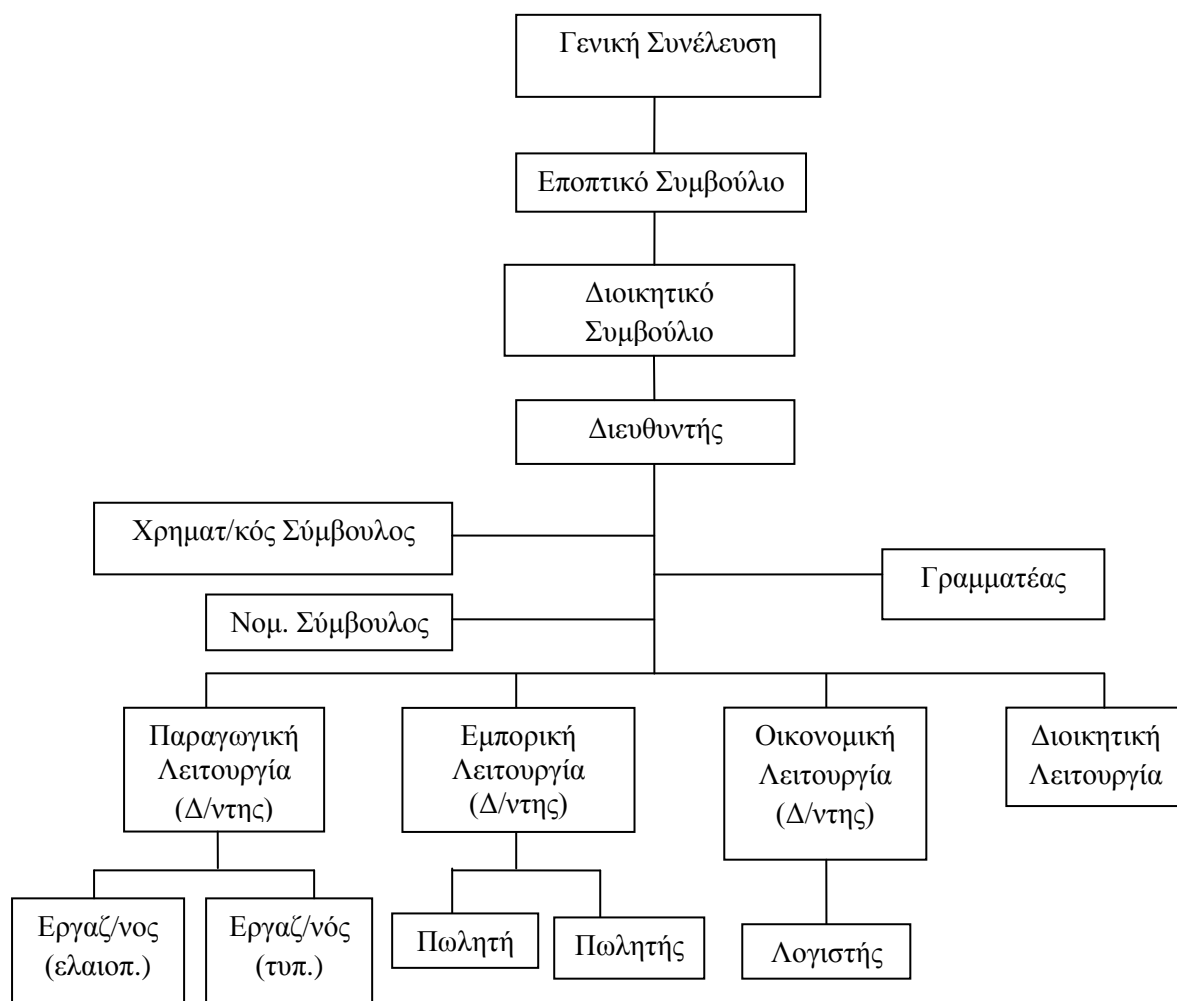
Πίνακας 6: Κόστη Υποδομών

Κτηριακές εγκαταστάσεις και Μηχανολογικός Εξοπλισμός	Κόστος Κτήσης (ευρώ)
Κτηριακές εγκαταστάσεις	450.000
Αυτόματη γραμμή ελαιοποίησης	150.000
Αυτόματη γραμμή τυποποίησης	60.000
Ειδικές Εγκαταστάσεις (ηλεκτρολογικές, υδραυλικές, μηχανολογικές)	60.000
Δεξαμενές ανοξείδωτες 50τ. (4)	80.000
Κλαρκ ηλεκτρικό	20.000
Μεταφορικά μέσα (Φορτηγό)	35.000
Σύστημα πυρασφάλειας και συναγερμού	25.000
Λοιπός εξοπλισμός (H/Y, software, περιφερειακά κ.α.)	25.000
Τρακτέρ	25.000
Σύνολο	930.000 ευρώ

4.2 Οργανόγραμμα Διοίκησης και Λειτουργίας της Ομάδας Παραγωγών

Η οργανωτική δομή της ομάδας παραγωγών θα είναι απλή και η απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία της ομάδας. Το οργανόγραμμα είναι όπως παρακάτω

Μέσα στην ομάδα παραγωγών θα λαμβάνουν χώρα τέσσερις από τις βασικές λειτουργίες μιας επιχείρησης. Αυτές είναι: η παραγωγική λειτουργία, η εμπορική λειτουργία, η οικονομική λειτουργία και τέλος αυτή της διοίκησης, που στην παρούσα φάση θα ασκείται από το διευθυντή του φορέα. Ανώτατο όργανο στη λήψη αποφάσεων αποτελεί η Γενική Συνέλευση των παραγωγών – μελών της ομάδας παραγωγών. Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της ομάδας παραγωγών και απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που έχουν εγγραφεί στο Μητρώο του και

διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Στη Γενική Συνέλευση μετέχουν όλα τα μέλη που έχουν εκπληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές τους υποχρεώσεις προς τον φορέα.

Ακολουθεί το Διοικητικό Συμβούλιο και το Εποπτικό συμβούλιο , το οποίο είναι εκλεγμένο από τη Γενική Συνέλευση και αποτελείται από μονό αριθμό συμμετεχόντων. Σύμφωνα με το Ν. 4383/2016, η διάρκεια της θητείας τους ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριών ετών και μεγαλύτερη των πέντε. Έπειτα ακολουθεί το διοικητικό προσωπικό, το οποίο μέσα από την δουλειά του σκοπό έχει να **διευθύνει** ,να **καθοδηγεί - δρομολογεί** και να **επιτηρεί** ,όλες τις λειτουργίες με τις οποίες καταπιάνεται η ομάδα παραγωγών.

Οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή, θα είναι η οργάνωση και η διοίκηση της συγκεκριμένης αγροτικής επιχείρησης με τέτοιο τρόπο, ώστε να ικανοποιούνται όλες της οι ανάγκες και να επιτύχει όλους τους στόχους που έχει θέσει. Επίσης, θα έχει υπό την επιβλέψει του όλα τα τμήματα που δραστηριοποιούνται μέσα στην επιχείρηση.

Όπως φαίνεται παραπάνω θα υπάρχει η λειτουργία της παραγωγής. Μέσα στο συγκεκριμένο τμήμα θα λαμβάνουν χώρα οι δραστηριότητες της ελαιοποίησης των πρώτων υλών όπως και η τυποποίηση του τελικού προϊόντος σε φιάλες των 500 ml. Για το λόγο ότι και οι δύο γραμμές μηχανημάτων είναι αυτόματες θα χρειαστούν δύο εργαζόμενοι - εργάτες, στο συγκεκριμένο τμήμα, και ο διευθυντής που θα ασκεί τον εποπτικό έλεγχο σε όλη τη διαδικασία. Οι αρμοδιότητες των εργατών θα είναι να τροφοδοτούν τις γραμμές παραγωγής βιολογικού ελαιολάδου και τυποποίησης με πρώτη ύλη και με κενές φιάλες αντίστοιχα, όπως και η ταξινόμηση των κιβωτίων με το τελικό προϊόν. Ο υπεύθυνος παραγωγής θα πρέπει να διαθέτει πτυχίο γεωπόνου και να έχει τις απαραίτητες γνώσεις για το συγκεκριμένο τμήμα. Στις αρμοδιότητες του θα είναι η επίβλεψη και η καθοδήγηση όλων των λειτουργιών που το συγκεκριμένο τμήμα θα επιτελεί.

Θα υπάρχει η λειτουργία, επίσης, του εμπορίου. Αυτό το τμήμα και πάλι θα το απαρτίζουν τρία άτομα, τα οποία θα ασχολούνται με το μαρκετίνγκ του προϊόντος αλλά και τις πωλήσεις. Επιπλέον θα πρέπει να έχουν γνώσεις των ποιοτικών στοιχείων του τελικού προϊόντος ώστε να μπορούν να το υποστηρίξουν και να το προωθήσουν σε νέες αγορές και εν δυνάμει αγοραστές. Για αυτά τα δύο τμήματα,

έχει κριθεί ότι για την έναρξη της επιχείρησης τα άτομα που τα απαρτίζουν επαρκούν για τις μέχρι τώρα ανάγκες της.

Η οικονομική λειτουργία θα απαρτίζεται από δύο άτομα, το Διευθυντή Οικονομικών και ένα λογιστή, οι οποίοι εκτός των λογιστικών και οικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησής θα πρέπει να εξυπηρετούν και τις λογιστικές υποχρεώσεις των μελών – παραγωγών, όπου αυτό χρειάζεται. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω θα υπάρχει και η διοικητική λειτουργία, την οποία θα την ασκεί σε αρχική φάση, ο διευθυντής της ομάδας παραγωγών και θα έχει τον εποπτικό έλεγχο όλων των υποχρεώσεων και των τμημάτων – λειτουργιών.

Για την ομαλή λειτουργία του φορέα, θα χρειαστούν και εξωτερικοί συνεργάτες, οι οποίοι με την συμβολή τους και τις υπηρεσίες τους θα καλύπτουν νομικά ζητήματα, αλλά και θα βοηθούν τον φορέα να συμβαδίζει με τις εξελίξεις της αγοράς, όταν κρίνεται αναγκαίο. Προς κάλυψη των αναγκών αυτών θα χρειαστούν ένα νομικό σύμβουλο και ένα χρηματοοικονομικό σύμβουλο.

4.3 Λειτουργία της Ομάδας Παραγωγών

Σε επίπεδο λειτουργίας του συνεταιρισμού και σχετικά με τις σχέσεις διοίκησης και παραγωγών θα εξασφαλίζονται διαρκώς οι πλέον σύγχρονες αντιλήψεις για τη λειτουργία και τη διοίκηση του συνεταιρισμού, έτσι ώστε δημοκρατικά να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία του συνεταιρισμού και με την επικράτηση των απόψεων της πλειοψηφίας με τελικό αποτέλεσμα την ύπαρξη του διαρκώς, χωρίς το κίνδυνο διάλυσης από την επικράτηση μεμονωμένων απόψεων και αντιλήψεων.

Οι δραστηριότητες της ομάδας παραγωγών αφορούν:

1. Προώθηση στην ελληνική, ευρωπαϊκή και παγκόσμια αγορά καινοτομικών συσκευασιών με βιολογικό ελαιόλαδο.
2. Παροχή των απαραίτητων γεωργικών εφοδίων για τις καλλιέργειες τους προς του παραγωγούς - μέλη (εργαλεία, λιπάσματα, κ.α.).
3. Παροχή καλλιεργητικού μηχανήματος-τρακτέρ για την καλλιέργεια των εδαφών των μελών, οι οποίοι δεν διαθέτουν αντίστοιχο μηχάνημα.
4. Παροχή προς τα μέλη συνεταίρους όλης της γνώσης – γεωργικές συμβουλές, της σχετικής νομοθεσίας που απαιτείται για την σύγχρονη και ολοκληρωμένη

καλλιέργεια και παραγωγή βιολογικού ελαιολάδου από γεωπόνο, συνεργαζόμενο με το συνεταιρισμό.

5. Λογιστική υποστήριξη των μελών μέσα από υπάλληλο της ομάδας παραγωγών.

Ποσότητες πρώτης ύλης (βιολογικού ελαιολάδου)

Η ομάδα παραγωγών στο ξεκίνημα της λειτουργίας του θα έχει να διαχειριστεί 850 στρ ελαιώνων βιολογικής καλλιέργειας. Το κάθε στρέμμα περιλαμβάνει κατά μέσο όρο από **22 ρίζες** δέντρων με μια μέτρια φύτευση. Σύμφωνα με την εμπειρική έρευνα και μέσα από τις συνεντεύξεις με τους παραγωγούς προκύπτει ότι το κάθε δέντρο αποφέρει κατά μέσο όρο **50 κιλά** ελαιοκάρπου (Οι παραγωγοί με τους οποίους έγιναν οι συνεντεύξεις αναφερόντουσαν σε ποικιλία κορωνέικη που είναι και η κυρίαρχη στην ευρύτερη περιοχή της Κρήτης). Βέβαια, να σημειωθεί ότι η απόδοση του ελαιόδέντρου είναι μια πολυπαραγοντική συνιστώσα και δεν είναι απόλυτα σταθερή από χρονιά σε χρονιά. Κάποιοι από τους παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση των δέντρων είναι αν είναι ποτιστικές ή όχι, ή εξαιτίας των κλιματολογικών και καιρικών συνθηκών εκείνης της χρονιάς. Επομένως, έστω ότι η αναλογία καρπού ελαιόλαδου είναι 1:5 (1kg λάδι προέρχεται από 5kg καρπού) τότε το κάθε δέντρο αποφέρει περί τα **10 κιλά** ελαιόλαδο.

Συμπερασματικά, από την παραπάνω ανάλυση και θεωρώντας ότι ο φορέας θα έχει να διαχειριστεί προϊόν το οποίο θα προέρχεται από 850 στρ βιολογικών ελαιώνων, η ποσότητα που αντιστοιχεί σε αυτή την έκταση είναι 187 τ. βιολογικό ελαιόλαδο, δηλαδή **374.000 φιάλες των 500 ml** βιολογικού ελαιολάδου.

4.4 Έσοδα

Κεφαλαιακή Δομή

Η ομάδα παραγωγών θα χρησιμοποιήσει στη λειτουργία της:

1. Ποσό 200.000 ευρώ που θα προέλθει από τις συνεταιριστικές μερίδες
2. Επιχορήγηση από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, Μέτρο 4 ποσό 390.000 ευρώ
3. Τραπεζικός Δανεισμός: 350.000 ευρώ

Όπως φαίνεται στο παρακάτω πίνακα (πίνακας 7):

Πίνακας 7: Χρηματοδοτικό Σχήμα Επένδυσης

	Πηγές χρηματοδότησης	Ποσό (ευρώ)
1	Συνεταιριστικές μερίδες μελών Ομ. Π. (100*2000)	200.000
2	Επιχορήγηση από Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (Μέτρο 4)	390.000
3	Τραπεζικός Δανεισμός	350.000
	Σύνολο	940.000

Τα έσοδα για το στήσιμο της επιχείρησης θα προέρχονται από τις έξις τέσσερις πηγές:

- 1. Συνεταιριστικές μερίδες:** Η ομάδα παραγωγών θα αποτελείται από 100 παραγωγούς, με την προϋπόθεση να πληρούν τα παραπάνω χαρακτηριστικά όπως αυτά έχουν οριστεί από τους ίδιους τους παραγωγούς και η συνεταιριστική μερίδα για τον κάθε παραγωγό θα είναι οι 2000 ευρώ. Επομένως, το σύνολο από τις συνεταιριστικές μερίδες θα ανέρχεται στις 200.000 ευρώ.
- 2. Επιδοτήσεις:** Προκειμένου να ενθαρρύνει τη σύσταση ομάδων παραγωγών στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 έχει προβλεφθεί το Μέτρο 9 – «9.1 Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών», το οποίο έχει ρόλο κινήτρου και ως σκοπό:
  - Την προσαρμογή της παραγωγής και των προϊόντων των μελών των ομάδων παραγωγής στην αγορά
  - Την από κοινού διάθεση των προϊόντων τους στην αγορά
  - Τη μείωση του κόστους παραγωγής μέσα από τον κοινό εφοδιασμό εισροών και της κοινής χρήσης υλικοτεχνικών υποδομών
  - Οποιαδήποτε δραστηριότητα των ομάδων παραγωγών

Το μέτρο χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης, σε νέες ομάδες παραγωγών οι οποίες αναγνωρίζονται από την αρμόδια αρχή όπως ορίζει η αρμόδια αρχή. Η ενίσχυση καταβάλλεται ως κατ' αποκοπή ποσό, το οποίο μπορεί να φτάσει

και τις 100.000 ευρώ ανά έτος, για τη στήριξη της ίδρυσης νέων ομάδων παραγωγών κατά τα πέντε πρώτα έτη λειτουργίας τους με σκοπό την επίτευξη των στόχων του επιχειρηματικού σχεδίου. Η ενίσχυση γίνεται με ποσοστά: 10%, 8%, 6%, 4%, 2% για τα πέντε πρώτα έτη αντίστοιχα, επί του τζίρου. Το ποσό στήριξης δεν συνδέεται με επιλέξιμες δαπάνες ή κόστη. Ωστόσο, στην αναλυτική λογιστική καταχώρηση των δαπανών κατά κατηγορία θα πρέπει να εμφανίζονται δαπάνες που είναι συναφείς με την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου και τις λειτουργικές δαπάνες.

Επίσης, στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 προβλέπεται και το Μέτρο 4 – με το υπομέτρο: 4.2 «Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων», δράση 4.2.1 «Μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (γεωργικό προϊόν). Σύμφωνα με αυτό το μέτρο για την περιοχή της Κρήτης δίνεται επιχορήγηση της τάξεως του 50 % για τις εξής επιλέξιμες δαπάνες:

- κτηριακές εγκαταστάσεις
- διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ανάγκες της μονάδας
- αγορά καινούργιων οχημάτων για την μεταφορά πρώτων υλών και προϊόντων
- αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού
- δαπάνες εξοπλισμού επιχείρησης (fax, τηλεφωνικών συνδέσεων, ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιφερειακών μηχανημάτων, συστημάτων ασφάλειας εγκαταστάσεων και πυρασφάλειας)

3. Κύκλος εργασιών (τζίρος): ο κύκλος εργασιών είναι το ποσό το οποίο θα εισπράττει ο συνεταιρισμός από την πώληση των προϊόντων του. Αυτό θα αλλάζει από χρονιά σε χρονιά αφού η παραγωγή θα αυξάνεται⁹ κατά 5 % κάθε χρόνο μέχρι το 3ο έτος, από το 3ο έτος και μετά θα αυξάνεται 7%.

---

⁹ Η αύξηση της παραγωγή αποτελεί και προϋπόθεση για τη λήψη ενισχύσεις από το Μέτρο 9 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι η παραγωγή θα πρέπει μέσα στα πρώτα πέντε έτη λειτουργία να έχει αυξηθεί συνολικά τουλάχιστον 20%.

4. **Τραπεζικός δανεισμός:** Ο τραπεζικός δανεισμός θα ανέρχεται στις 350.000 ευρώ και τα έτη αποπληρωμής θα είναι 10. Ο πίνακας αποπληρωμής του δανείου παρουσιάζεται στο παράρτημα (Παράρτημα 3).

4.3 Έξοδα

Κόστος αγοράς πρώτης ύλης (βιολογικό ελαιόλαδο)

Συμφωνά με τις τιμές της αγοράς, η διοίκηση του φορέα πρόκειται να αγοράζει τη πρώτη ύλη από τους παραγωγούς **4,1 ευρώ** (4 ευρώ/λίτρο, η τιμή του βιολογικού ελαιολάδου). Επομένως, σύμφωνα με την παραγόμενη ποσότητα των 187 τ. για τη πρώτη χρονιά, το κόστος για την αγορά της πρώτης ύλης θα είναι **748.000 ευρώ**. Η συσκευασία όπως έχει περιγραφεί το Κεφάλαιο 1 θα κοστίζει 1 ευρώ η τιμή της φιάλης των 500ml.

Οι μισθοδοσίες των εργαζομένων της παραγωγής θα αγγίζουν τις 48.000 ευρώ. Πιο συγκεκριμένα ο Διευθυντής Παραγωγής θα παίρνει μισθό 2.000 ευρώ μηνιαίως μικτά και οι δυο εργαζόμενοι θα παίρνουν έκαστος 1.000 ευρώ μικτά.

Για να προκύψει το κόστος πωληθέντων θα προστεθεί και ένα ποσό που αφορά παροχές τρίτων (ΔΕΗ, νερό, κτλ) 20.000 ευρώ, 4.000 ευρώ πετρέλαιο και λοιπά υλικά 4.000. Παρακάτω, παρουσιάζεται το κόστος πωληθέντων για το 1^ο χρόνο λειτουργίας του φορέα (Πινάκας 8).

Πίνακας 8: Κόστος πωληθέντων για το τελικό προϊόν

Είδος	Κόστος (ευρώ)
Πρώτη ύλη	766.700
Φιάλες	374.000
Μισθοδοσίες (εργατικά παραγωγής)	48.000
Παροχές τρίτων	20.000
Καύσιμη ύλη	4.000
Λοιπά υλικά	4.000
Κόστος Πωληθέντων	1.216.700

Διοικητικά Έξοδα

Τα διοικητικά έξοδα αφορούν χρηματικά ποσά τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την αγορά εξοπλισμού γραφείου, και τις ετήσιες μισθοδοσίες των διοικητικών υπαλλήλων (μικτές απολαβές). Ο μισθός του διευθυντή, που θα υπάρχει στα διοικητικά έξοδα είναι ο μισός, για τον λόγο ότι μέσα στις αρμοδιότητες του είναι και η παρακολούθηση του τμήματος εμπορίας, άρα το υπόλοιπο της μισθοδοσίας του θα συμπεριληφθεί στα έξοδα διάθεσης. Πιο συγκεκριμένα για το **πρώτο χρόνο** (Πίνακας 9) και θα παραμείνουν σταθερά για τα υπόλοιπα χρόνια, με τη μονή αλλαγή της αφαίρεσης των επίπλων γραφείου:

Πίνακας 9: Έξοδα Διοίκησης για τα 1^ο χρόνο λειτουργίας της ομάδας παραγωγών (ευρώ)

Μισθός Διευθυντής (1/2)	15.000
Μισθός γραμματέα	9.000
Μισθός Διευθυντή Οικονομικών	24.000
Μισθός Λογιστή	14.000
Νομικός Σύμβουλος- Σύμβουλος Επιχειρήσεων	5.000
Έπιπλα γραφείου ¹⁰	4.000
Αναλώσιμα	300
Σύνολο	71.300 ευρώ

Έξοδα Διάθεσης

Τα έξοδα διάθεσης αφορούν ποσά τα οποία αξιοποιήθηκαν για διαφημιστική καμπάνια, ο ετησίως μισθός των ατόμων (μικτές απολαβές) τα οποία θα ασχοληθούν με την εμπορία.. Επίσης, στο τελικό ποσό θα υπάρχει και ένα ακόμα ποσό το οποίο θα αφορά επαγγελματικά ταξίδια. Παρακάτω παρουσιάζονται τα έξοδα διάθεσης για το **πρώτο χρόνο** (Πίνακας 10):

¹⁰ Να σημειωθεί ότι έξοδα που αφορούν έπιπλα γραφείου και ηλεκτρονικό εξοπλισμό δεν θα ληφθούν υπόψη τα επόμενα χρόνια του σχεδίου ως έξοδα.

Πίνακας 10: Έξοδα Διάθεσης για το 1ό χρόνο λειτουργίας της ομάδας παραγωγών (ευρώ)

Μισθός Διευθυντή Εμπορίας	24.000
Μισθός Διευθυντή (1/2)	15.000
Έπιπλα γραφείου	450
Διαφημιστική Καμπάνια	135.000
Επαγγελματικά ταξίδια	27.000
Κόστος δύο πωλητών	28.800
Σύνολο	230.250 ευρώ

Αποσβέσεις

Οι αποσβέσεις είναι 10% επί της αξίας κτήσης του μηχανολογικού εξοπλισμού και των κτηριακών εγκαταστάσεων, όπως ορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών.

4.4 Πίνακας οικονομικών αποτελεσμάτων – προβλέψεων (πέντε έτη)

Παραδοχές

Για την παρακάτω οικονομική ανάλυση έχουν οριστεί οι κάτωθι παραδοχές:

- Η ετήσια απόσβεση όπως ορίζει το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών θα είναι 10%.
- Η μισθοδοσία των υπαλλήλων του φορέα θα αποτελείται από 70% καθαρές αποδοχές, 20% ασφάλιση από τον φορέα και 10% θα αποτελούν ασφαλιστικές κρατήσεις που θα επιβαρύνουν τον εργαζόμενο.
- Σταθερό επιτόκιο δανεισμού 5% (Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα, 2014).
- Για λόγους οικονομίας της διατριβής δεν θα παραχθεί γκάμα προϊόντων από των συνεταιρισμό αλλά ένα προϊόν.
- Το διοικητικό συμβούλιο δεν θα αμείβεται για τις υπηρεσίες του.
- Για την εφαρμογή του παρακάτω σχεδίου θα χρησιμοποιηθούν επιδοτήσεις.
- Δεδομένο θεωρείται για τη σύνταξη του πενταετούς σχεδίου ότι πωλείται ολόκληρη η παραγόμενη ποσότητα.
- Η τιμή του προϊόντος θα διατηρηθεί σταθερή για όλη την διάρκεια των πέντε ετών.

Τιμή Προϊόντος	4,55 ευρώ				
Παραγόμενη Ποσότητα	187.000	196.350	206.168	220.599	236.041
Αριθμός Φιαλών	374.000	392.700	412.335	441.198	472.082

Πίνακας 11: Αποτελέσματα χρήσης για τα πέντε πρώτα χρόνια λειτουργίας

	1ο έτος	2ο έτος	3ο έτος	4ο έτος	5ο έτος
Κύκλος Εργασιών	1.701.700	1.786.785	1.876.124,25	2.007.452,95	2.147.975
Κόστος Πωληθέντων	1.216.700	1.273.735	1.334.621,75	1.423.655,27	1.517.851
A Περιθώριο Κέρδους	485.000	513.050	541.502,5	583.798	630.123,5
Έξοδα Διοίκησης	71.300	67.300	67.300	67.300	67.300
Έξοδα Διάθεσης	230.250	122.800 ¹¹	122.800	122.800	122.800
Αποσβέσεις	93.000	93.000	93.000	93.000	93.000
Εξυπηρέτηση Δανείου	52.500	50.750	49.000	47.250	45.500
B Περιθώριο Κέρδους	37.950	179.200	209.402,5	253.448	301.523,5
Φόρος	9.108	43.008	50.256,6	60.827,4	72.365,6
Καθαρό Κέρδος	28.842	136.192	159.145,90	192.620,2	229.157,9
Αποθεματικό για έκτακτες ανάγκες	50.000 ¹²				
Κέρδος 1ου έτους	-21.158				
Επιδότησεις Μέτρο 4	195.000	195.000			
Επιδότησεις λειτουργικά έξοδα (Μέτρο 9)	100.000	100.000	100.000	80.298,1	42.959,5
Τελικό Κέρδος	273.842	236.192	259.145,90	272.918,4	272.117,4

¹¹ Το 2ο έτος γίνεται μείωση στη διαφημιστική καμπάνια και στα επαγγελματικά ταξίδια. Συγκεκριμένα η διαφημιστική καμπάνια θα είναι 85.000 ευρώ και τα επαγγελματικά ταξίδια 20.000. τα συγκεκριμένα ποσά θα διατηρηθούν σταθερά σε όλη την υπόλοιπη διάρκεια του πενταετούς πλάνου.

¹² Θεωρείται σκόπιμο για την αντιμετώπιση τυχόν αναγκών να υπάρχει ένα διαθέσιμο ποσό.

Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα

Σήμερα βιώνουμε ένα οικονομικό, κοινωνικό και επιχειρηματικό περιβάλλον με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως η έντονη αβεβαιότητα και ο υψηλός ρυθμός των αλλαγών που συντελούνται. Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει σημαντικά τις δαπάνες κατανάλωσης των νοικοκυριών, πέραν των πλέον απαραίτητων. Το επιχειρηματικό περιβάλλον στη χώρα μας, από παλιότερα έως σήμερα, δεν είναι ιδιαίτερα φιλικό προς τις επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις και το εξωτερικό περιβάλλον τους (οικονομικό, κοινωνικό, τεχνολογικό, πολιτικό, ανταγωνιστές, νομικό, τραπεζικό, φορολογικό, κουλτούρα, πελάτες, προμηθευτές, δίκτυα καταναλωτών) είναι δυο δυναμικά συστήματα που πρέπει να συνυπάρχουν, να συγχρονίζονται με αποτέλεσμα, οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν την ευελιξία να προσαρμόζονται στο εξωτερικό τους περιβάλλον. Στις μέρες μας, οι επιχειρήσεις λειτουργούν σε ένα περιβάλλον νέας οικονομίας, η οποία βασίζεται στις συνέργειες.

Από την πρωτογενή και δευτερογενή έρευνα που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας, διαπιστώθηκε ότι το ευρύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον στη χώρα μας είναι προβληματικό, το νομικό πλαίσιο για τη λειτουργία συνεργειών είναι ενθαρρυντικό (π.χ. επιδοτήσεις), ο κλάδος της βιολογικής γεωργίας είναι ανερχόμενος και η κατανάλωση βιολογικών προϊόντων παρά τη κρίση είναι ανοδική. Από την πλευρά των παραγωγών του ελαιολάδου, συμβατικού και βιολογικού, δεν υπάρχουν πολλές εναλλακτικές επιλογές σε επίπεδο οργάνωσης τους και ειδικότερα για το μεγαλύτερο ποσοστό των αγροτών, λόγω των μικρών κλήρων και της μικρής παραγωγής. Επομένως δημιουργείται η ανάγκη να οργανωθούν σε ομάδες και να συνεργαστούν με σκοπό την αύξηση των εισοδημάτων τους , που είναι βασικός στόχος.

Τα ιδρυτικά μέλη της παρούσας ομάδας παραγωγών έχοντας υπόψη τους τα παραπάνω επιχειρούν, συλλογικά, με το παρόν επιχειρηματικό σχέδιο μέσω της ομάδας παραγωγών, να καλλιεργήσουν ομαδικά μειώνοντας τα κόστη τους και να εμπορευτούν ομαδικά το προϊόν για αύξηση των εσόδων τους. Τα βασικά χαρακτηριστικά της παρούσας ομάδας θα είναι η απλή δομή, οι ομάδες εργασίας, η συλλογική λήψη αποφάσεων, οι συνέργειες, το ομαδικό πνεύμα και η έμφαση στη γνώση.

Η παρούσα ομάδα παραγωγών δίνοντας έμφαση στα παραπάνω θα μπορέσει να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες του σημερινού οικονομικού – επιχειρηματικού περιβάλλοντος για να επιτύχει τους στόχους της, δηλαδή την αύξηση των εισοδημάτων των μελών της. Εκτός από τις παραπάνω προσεγγίσεις για τη σκοπιμότητα ίδρυσης και λειτουργίας της παρούσας ομάδας παραγωγών απαραίτητη είναι η εστίαση στα οικονομικά μεγέθη – προβλέψεις κατά τη λειτουργία της ομάδας παραγωγών για τα πέντε πρώτα έτη.

Όπως προκύπτει από τον πίνακα αποτελεσμάτων της πρώτης πενταετίας λειτουργίας της ομάδας παραγωγών, τα οικονομικά αποτελέσματα είναι θετικά και ενθαρρυντικά για την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου και την επίτευξη του στόχου, δηλαδή την εξασφάλιση της αύξηση των εισοδημάτων των μελών της ομάδας. Επίσης, όπως προκύπτει από τα παραπάνω οικονομικά αποτελέσματα ο χρόνος αποπληρωμής της επένδυσης είναι σχετικά ικανοποιητικός, δηλαδή σε 4,5 χρόνια. Συνεπώς, η επένδυση εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα της και προτείνεται να υλοποιηθεί.

Βιβλιογραφία:

Ελληνική:

Walsh C. 2006. Αριθμοδείκτες και management. Ανάλυση, σύγκριση και έλεγχος των μεγεθών που προσδιορίζουν την αξία της επιχείρησης. Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη,

ΕΛΣΤΑΤ: Στατιστικά στοιχεία

Κούτσος, Θ. Β. (2010). Η τέχνη του καλλιεργείν. Θεσσαλονίκη, σελ. 16-19

Κυριτσάκης Α. (2007). Ελαιόλαδο, συμβατικό και βιολογικό, βρώσιμη ελιά- πάστα ελιάς. Θεσσαλονίκη

Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα, 2014. Επιτόκια Δανείων, <http://www.pancretabank.gr/cms/Uploaded/epitokia%2007092014.pdf> ,τελευταία ανάκτηση: 21/1/2018

Παπαδάκης Β. (2007). Στρατηγική των επιχειρήσεων, 5^η έκδοση, Αθήνα, Εκδόσεις Μπένος, , σελ. 223-267

Περιφέρεια Κρήτης, Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρική, Ενότητα Ηρακλείου (ΔΑΟΚΠΕΗ). Αποφάσεις της Περιφέρειας Κρήτης, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής με θέμα: Εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής εισφοράς δακοκτονίας περιόδου 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017 (έντυπο υλικό)

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020. Γενική Γραμματεία αγροτικής πολιτικής και διαχείρισης κοινοτικών πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Τελευταία τροποποίηση 8/12/2015

Τράπεζα Πειραιώς, Κλαδική Μελέτη 19 Βιολογική Γεωργία, Αθήνα, Απρίλιος 2013

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: Στατιστικά στοιχεία, Μελέτες, Νομοθεσία

Ξενόγλωσση:

Agence Bio. (2013). L' agriculture biologique dans le monde.

Bryxon, J. M.. (2004). Strategic planning for public and nonprofit organizations: A guide to strengthening and sustaining organizational achievements.

Eisendardt, K. M. and Brown, S. L. (1988). Time pacing: Competing n markets what won't stand still. Harvard Business Review, March-April: p.59-69

Fi BL & IFOAM survey (2013). Organic Agriculture Worldwide Current Statistics

Gea Iberia (<http://www.olivenews.gr/el/article>), τελευταία ανάκτηση: 28/12/2017

Hambrick, D. C. and Fredrickson, J. W. (2001). Are you sure you have a strategy? Academy of Management Executive, November, 15,4 ABI/INFORM Global, p.48

Pacini C., Wossink A., Giesen G., Vazzana C., Huirne R. (2003). Evaluation of sustainability of organic integrated and conventional farming systems: a farm field – scale analysis. Agriculture, Ecosystems and Environment, p.273-288

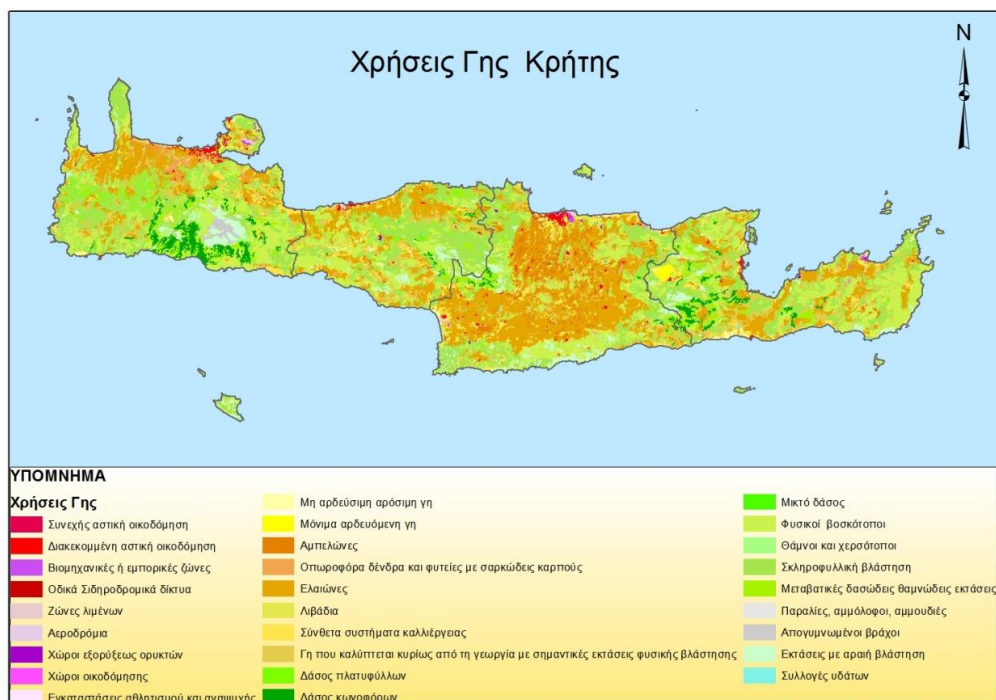
Porter, M.. (1980). Competitive strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors. Free Press, New York

Porter, M. E. (1996). What is strategy? Harvard Business Review, November-December: p.61-78

Thompson, A.A., Strickland, A.J., Gamble, J.E., Peteraf, M.A., Janes, A., Sutton, C. (2013). Crafting and Executing strategy, the quest for competitive advantage. European Edition, McGraw – Hill Education, Berkshire

Παράρτημα

Παράρτημα 1: Χάρτης καλύψεων Γής. Επιμέλεια: Μπαλαλή Κατερίνα

Παράρτημα 2: Νομοθετικό Πλαίσιο Ομάδων Παραγωγών

Υ.Α 397/18235/2017 – ΦΕΚ 601/Β/ 24-2-2017

« Αρμόδια Αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεων τους (Ε.Ο.Π), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ον. Π)». Η συγκεκριμένη απόφαση ορίζει τα κάτωθι:

Άρθρο 1 : Σκοπός - πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός της απόφασης αυτής είναι ο καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 27 του Κανονισμού 1305/2013, των άρθρων 6 και 19 του Κανονισμού 702/2014 και των άρθρων 152, 153, 154, 155, 156, 159, 160, 161 και 164 έως και 175 του Κανονισμού 1308/2013, των άρθρων 6 έως και 31 του Κανονισμού 1379/2013, των άρθρων 1, 2 και 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 1419/2013 και των άρθρων 1, 2 και 3 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 1418/2013 σχετικά με τη διαδικασία αναγνώρισης των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.), των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεων

Οργανώσεων Παραγωγών (Ε.Ο.Π.), τα κριτήρια, τις αρμόδιες αρχές και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την αναγνώρισή τους.

2. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης εφαρμόζονται με την επιφύλαξη τυχόν διατάξεων του ενωσιακού δικαίου σχετικά με την αναγνώριση των Ομ.Π., των Ο.Π. και των Ε.Ο.Π., κατά τομέα παραγωγής.

Άρθρο 2 : Έννοια των Ομ.Π., Ο.Π. και των Ε.Ο.Π. - Συγχώνευση Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π.

1. α) Ως Ομ.Π. αναγνωρίζονται οι αυτοτελείς νομικές οντότητες του συνεταιριστικού ή εμπορικού δικαίου ή σαφώς οριζόμενα μέρη αυτών. Για τη χρηματοδότηση των Ομ.Π. του προηγούμενου εδαφίου σύμφωνα με το άρθρο 27 του Κανονισμού 1305/2013 και το άρθρο 19 του Κανονισμού 702/2014, απαιτείται η επίσημη αναγνώριση τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 4 της παρούσας από την αρμόδια αρχή του ίδιου άρθρου, βάσει του υποβληθέντος επιχειρηματικού σχεδίου.

β) Ως Ο.Π. αναγνωρίζονται οι αυτοτελείς νομικές οντότητες του συνεταιριστικού ή εμπορικού δικαίου ή σαφώς οριζόμενα μέρη αυτών (να χρησιμοποιηθούν οι όροι του ν. 4384/2016). Για τη χρηματοδότηση των Ο.Π. του προηγούμενου εδαφίου σύμφωνα με το άρθρο 27 του Κανονισμού 1305/2013 και το άρθρο 19 του Κανονισμού 702/2014, απαιτείται η επίσημη αναγνώριση τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 4 της παρούσας από την αρμόδια αρχή του ίδιου άρθρου, βάσει του υποβληθέντος επιχειρηματικού σχεδίου.

γ) Ως Ε.Ο.Π. αναγνωρίζονται οι αυτοτελείς νομικές οντότητες του συνεταιριστικού ή εμπορικού δικαίου ή σαφώς οριζόμενα μέρη αυτών.

2. α) Οι Ομ.Π. και οι Ο.Π. συγκροτούνται με πρωτοβουλία των φυσικών ή/και νομικών προσώπων, παραγωγών των προϊόντων των τομέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κανονισμού 1308/2013, που είναι μέλη των αυτοτελών νομικών οντοτήτων του συνεταιριστικού ή εμπορικού δικαίου ή σαφώς οριζόμενων μερών αυτών.

β) Οι Ε.Ο.Π. συγκροτούνται με πρωτοβουλία αναγνωρισμένων Οργανώσεων Παραγωγών.

3. Οι Ομ.Π., οι Ο.Π. και οι Ε.Ο.Π. μπορούν να συγχωνευτούν, εφόσον συγχωνευτούν ή απορροφηθούν τα νομικά πρόσωπα που αναγνωρίστηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας. Η νέα νομική οντότητα είναι καθολικός διάδοχος των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συγχωνευόμενων ή αναρροφούμενων νομικών οντοτήτων.

Άρθρο 3 :Αρμόδιες Αρχές Αναγνώρισης και Ελέγχου των Ομ.Π., Ο.Π., Ε.Ο.Π.

1. Για την αναγνώριση των Ομ.Π., Ο.Π. ή Ε.Ο.Π. του άρθρου 2, συνιστώνται:

α) Πρωτοβάθμια τριμελής Επιτροπή Αναγνώρισης (Π.Ε.Α.), παρακολούθησης και ελέγχου της λειτουργίας των Ομ.Π., Ο.Π., Ε.Ο.Π. στην έδρα κάθε ΔΑΟΚ, που συγκροτείται από:

αα) Τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) της Περιφερειακής Ενότητας ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή αυτού.

ββ) Έναν (1) υπάλληλο της ίδιας ως άνω υπηρεσιακής μονάδας κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) και εν ελλείψει υπαλλήλου της κατηγορίας αυτής από έναν (1) υπάλληλο της ίδιας υπηρεσιακής μονάδας κατηγορίας Τεχνολογικής (ΤΕ), με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους.

γγ) Έναν (1) υπάλληλο της ίδιας ως άνω υπηρεσιακής μονάδας, κλάδου Γεωπονικού, κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Π.Ε.), ως εισηγητή, με δικαίωμα ψήφου και εν ελλείψει υπαλλήλου της κατηγορίας αυτής από έναν (1) υπάλληλο της ίδιας υπηρεσιακής μονάδας κατηγορίας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους.

Προκειμένου για αναγνώριση Ομ.Π., Ο.Π. ή Ε.Ο.Π. στον τομέα της αλιείας ή της κτηνοτροφίας, ως Πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται ο Προϊστάμενος της υπηρεσιακής μονάδας αλιείας ή ζωικής παραγωγής αντίστοιχα, της Περιφερειακής Ενότητας, με αναπληρωτή το νόμιμο αναπληρωτή αυτού στα κύρια καθήκοντά του. Ως εισηγητής με τον αναπληρωτή του, ορίζεται υπάλληλος κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, του κλάδου Ιχθυολόγων ή Γεωπονικού ή Κτηνιάτρων αντίστοιχα, και εν ελλείψει υπαλλήλων της κατηγορίας αυτής, ένας (1) υπάλληλος της ίδιας

υπηρεσιακής μονάδας, με τον αναπληρωτή του, κατηγορίας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ).

Με απόφαση του Περιφερειάρχη ορίζονται τα μέλη της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Αναγνώρισης (Π.Ε.Α.).

Η απόφαση εκδίδεται με μέριμνα του Προϊσταμένου της υπηρεσιακής μονάδας (ΔΑΟΚ) της Περιφερειακής Ενότητας στην εδαφική περιφέρεια της οποίας έχει έδρα η υπό αναγνώριση ή ανάκληση της αναγνώρισης κ.λπ., Ομ.Π., Ο.Π. ή Ε.Ο.Π.. Με την ίδια απόφαση ως γραμματέας της επιτροπής, με τον αναπληρωτή του, ορίζεται υπάλληλος της ΔΑΟΚ.

Έργο της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Αναγνώρισης (Π.Ε.Α.) είναι η αναγνώριση των Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., η τροποποίησή της, η ανάκληση ή αναστολή της, καθώς και η παρακολούθηση και ο έλεγχος της λειτουργίας των Ομ.Π., Ο.Π., Ε.Ο.Π., της περιοχής αρμοδιότητάς της, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι οι αναγνωρισμένες Ομ.Π., Ο.Π., Ε.Ο.Π., συνεχίζουν να τηρούν τους όρους αναγνώρισης. Ο έλεγχος διοικητικός ή/και επιτόπιος διενεργείται σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε κάθε περίπτωση εντός ζετίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από ειδικότερες διατάξεις και συντάσσεται σχετικό πρακτικό ελέγχου.

β) Δευτεροβάθμια Επιτροπή Αναγνώρισης (Δ.Ε.Α.) στην έδρα κάθε Περιφέρειας, που συγκροτείται από:

αα) Τον προϊστάμενο της Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας (ΔΑΟ) /ΔΑΚΠ ΑΤΤΙΚΗ) της Περιφέρειας ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή αυτού.

ββ) Έναν (1) υπάλληλο της ίδιας ως άνω υπηρεσιακής μονάδας κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) και εν ελλείψει υπαλλήλου της κατηγορίας αυτής από έναν (1) υπάλληλο της ίδιας υπηρεσιακής μονάδας κατηγορίας Τεχνολογικής (ΤΕ), με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους. Σε περίπτωση έλλειψης υπαλλήλων των κατηγοριών αυτών, ορίζεται σε αντικατάστασή τους, ένας (1) υπάλληλος με τον αναπληρωτή του, των οικείων υπηρεσιακών μονάδων των Περιφερειακών Ενοτήτων της οικείας Περιφέρειας αντίστοιχων κατηγοριών. Δεν ορίζονται μέλη Δευτεροβάθμιας

Επιτροπής Αναγνώρισης (Δ.Ε.Α.), υπάλληλοι της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία έχει την έδρα της η υπό αναγνώριση ή ανάκληση αναγνώρισης κ.λπ. Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π.

γγ) Έναν (1) υπάλληλο της ίδιας ως άνω υπηρεσιακής μονάδας, κλάδου Γεωπονικού, κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης ή κλάδου Κτηνιατρικού, κατηγορίας Π.Ε., όταν πρόκειται για Ομ.Π., Ο.Π. ή Ε.Ο.Π. του τομέα της κτηνοτροφίας, ως εισηγητή με δικαίωμα ψήφου και εν ελλείψει υπαλλήλου της κατηγορίας αυτής από έναν (1) υπάλληλο της ίδιας υπηρεσιακής μονάδας κατηγορίας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους.

Προκειμένου για αναγνώριση Ομ.Π., Ο.Π. ή Ε.Ο.Π. στον τομέα της αλιείας, ως Πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται ο Προϊστάμενος της υπηρεσιακής μονάδας αλιείας της Περιφέρειας, με αναπληρωτή το νόμιμο αναπληρωτή αυτού. Ως εισηγητής με τον αναπληρωτή του, ορίζεται υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Ιχθυολόγων και εν ελλείψει υπαλλήλου της κατηγορίας αυτής, ένας (1) υπάλληλος της ίδιας υπηρεσιακής μονάδας, κατηγορίας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ).

Με απόφαση του Περιφερειάρχη ορίζονται τα μέλη της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Αναγνώρισης. Η απόφαση εκδίδεται με μέριμνα του προϊσταμένου της υπηρεσιακής μονάδας (ΔΑΟ/ΔΑΚΠ ΑΤΤΙΚΗ) της Περιφέρειας, στην εδαφική περιφέρεια της οποίας έχει την έδρα η υπό αναγνώριση ή ανάκληση της αναγνώρισης κ.λπ. Ομ.Π., Ο.Π. ή Ε.Ο.Π.. Με την ίδια απόφαση ως γραμματέας της επιτροπής με τον αναπληρωτή του, ορίζεται υπάλληλος της υπηρεσιακής μονάδας (ΔΑΟ) της Περιφέρειας.

Η Δευτεροβάθμια Επιτροπή Αναγνώρισης κρίνει προσφυγές κατά των αποφάσεων της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Αναγνώρισης. Οι αποφάσεις της ισχύουν από την ημερομηνία έκδοσής τους.

Οι αποφάσεις ορισμού μελών των Π.Ε.Α. και Δ.Ε.Α. κοινοποιούνται στο Τμήμα Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, Ομαδικών Δραστηριοτήτων και Παρακολούθησης Εφαρμογής Εθνικής και Ενωσιακής Νομοθεσίας της Διεύθυνσης

Οικονομικών Ελέγχων και Επιθεώρησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΙΑΑΤ).

2. Η συνεδρίαση και η λήψη αποφάσεων των παραπάνω Επιτροπών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α' 45) όπως ισχύει.

Άρθρο 4 : Διαδικασία Αναγνώρισης των Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π.

1. Για την αναγνώριση του ως Ομ.Π., Ο.Π. και ΕΟΠ το νομικό πρόσωπο υποβάλλει στην υπηρεσιακή μονάδα της Περιφερειακής Ενότητας (ΔΑΟΚ) στην εδαφική περιφέρεια της οποίας έχει την έδρα του, αίτηση που απευθύνεται στην Πρωτοβάθμια Επιτροπή Αναγνώρισης και Ελέγχου. Στην αίτηση αναγράφονται υποχρεωτικά η επωνυμία του ν.π., ο αριθμός του Φορολογικού του Μητρώου καθώς και ο αριθμός του αντίστοιχου Μητρώου που τηρείται από τις αρμόδιες Αρχές, ανάλογα με τη νομική μορφή του ν.π., προκειμένου για την αυτεπάγγελτη αναζήτηση στοιχείων. Για την ενίσχυση των Ομ.Π. και των Ο.Π. σύμφωνα με το άρθρο 19 του Κανονισμού 702/2014 στην αίτηση του προηγούμενου εδαφίου αναγράφονται και τα στοιχεία της παρ. 2 του άρθρου 6 του ιδίου ως άνω Κανονισμού.

Α) Η αίτηση για την αναγνώριση των Ομ.Π. και των Ο.Π. συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Αναλυτική κατάσταση των μελών, φυσικών και νομικών προσώπων του ν.π. της Ομ.Π ή Ο.Π., με τον Α.Φ.Μ. τους και την ελάχιστη αξία εμπορευθείσας παραγωγής.

β) Απόσπασμα πρακτικών του αρμοδίου για τη λήψη σχετικών αποφάσεων οργάνου του ν.π., από το οποίο προκύπτει η έγκριση σύστασης και λειτουργίας της Ομ.Π. ή Ο.Π..

γ) Απόσπασμα πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης των μελών της υπό σύστασης Ομ.Π. ή Ο.Π., από το οποίο προκύπτει ότι καταρτίστηκε ψηφίστηκε το καταστατικό λειτουργίας.

δ) Επιχειρηματικό Σχέδιο πενταετούς διάρκειας που θα περιγράφει τον τρόπο και τα μέσα επίτευξης των στόχων της Ομ.Π. ή Ο.Π., ώστε να εξασφαλίζεται η βιωσιμότητά της.

ε) Καταστατικό λειτουργίας της Ομ.Π. ή Ο.Π., υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη της Ομ.Π. ή Ο.Π., στο οποίο προβλέπονται τουλάχιστον τα ακόλουθα:

αα) την υποχρέωση των παραγωγών-μελών της Ομ.Π. ή Ο.Π. να εφαρμόζουν τους κανόνες που θεσπίζει η Ομ.Π. ή Ο.Π. και τις διαδικασίες για τον καθορισμό, την έγκριση και την τροποποίηση των κανόνων αυτών, όπως καθορίζονται στο καταστατικό,

ββ) την υποχρέωση των μελών να καταβάλλουν τις χρηματικές εισφορές που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση της Ομ.Π. ή Ο.Π. και να διακινούν μέσω της Ομ.Π. ή Ο.Π. τουλάχιστον το 80% της παραγωγής τους,

γγ) το μέγιστο ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου και των μεριδίων που κατέχει φυσικό ή νομικό πρόσωπο μέλος της Ομ.Π. ή Ο.Π. ώστε να διασφαλίζεται η δημοκρατική λειτουργία αυτής. Το εν λόγω ποσοστό δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το 20%, ανεξάρτητα αν τα μέλη αυτά συμμετέχουν με μεγαλύτερο μερίδιο διάθεσης προϊόντων στην Ομ.Π. ή Ο.Π.,

δδ) την επιβολή κυρώσεων στα μέλη της Ομ.Π. ή Ο.Π., σε περίπτωση παραβάσεων των υποχρεώσεων τους, που απορρέουν από το Καταστατικό λειτουργίας,

εε) τους κανόνες για την αποδοχή νέων μελών, την οικειοθελή αποχώρηση μελών, τη διαγραφή μελών καθώς και την ελάχιστη διάρκεια της συμμετοχής στην Ομ.Π. ή Ο.Π. η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός έτους.

Το καταστατικό των Ο.Π. του άρθρου 152 του Κανονισμού 1308/2013, εκτός αυτών του τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, περιλαμβάνει πέραν

των ανωτέρω και όσα προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 153 του ίδιου ως άνω Κανονισμού.

στ) Πιστοποιητικό ότι το ν.π. δεν έχει κηρυχθεί σε πτώχευση ή δεν τελεί υπό εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση, το οποίο εκδίδεται αρμοδίως, ανάλογα με τη νομική μορφή του, εφόσον έχει συσταθεί ένα (1) τουλάχιστον χρόνο πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

ζ) Υπεύθυνη δήλωση των μελών ότι δεν ανήκουν σε άλλη Ομ.Π. ή Ο.Π. που διαχειρίζεται το ίδιο προϊόν.

Β) Η αίτηση για την αναγνώριση του ν.π. ως Ε.Ο.Π. πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Αναλυτική κατάσταση των ν.π. που έχουν αναγνωριστεί ως Ο.Π. και είναι μέλη του ν.π. που θέλει να αναγνωριστεί σαν Ε.Ο.Π..

β) Τις αποφάσεις αναγνώρισης ως Ο.Π. των ν.π. - μελών του ν.π. που θέλει να αναγνωριστεί ως Ε.Ο.Π.

γ) Απόσπασμα πρακτικών του αρμοδίου για τη λήψη σχετικών αποφάσεων οργάνου του ν.π., από το οποίο προκύπτει η έγκριση σύστασης και λειτουργίας της Ε.Ο.Π..

2. Η Π.Ε.Α. λαμβάνοντας υπόψη τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά και την έκθεση του εισηγητή του άρθρου 3, παρ.1α, εδάφιο γγ) της παρούσας, ελέγχει:

α) εάν όλα τα μέλη της Ομ.Π. ή Ο.Π. ή Ε.Ο.Π. είναι και μέλη του ν.π. που αιτείται αναγνώριση. Η Διεύθυνση Οικονομικών Ελέγχων και Επιθεώρησης του ΥΠΑΑΤ για τους συνεταιρισμούς, το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) για τις νομικές οντότητες του εμπορικού νόμου, και το Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), παρέχουν τις σχετικές βεβαιώσεις μετά από αίτηση της επιτροπής,

β) εάν προκύπτει από το καταστατικό λειτουργίας της Ομ.Π. ή Ο.Π. ότι η σύσταση της Ομ.Π. ή Ο.Π., έγινε με πρωτοβουλία των μελών του ν.π.,

γ) εάν πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης συγκεκριμένα: όσον αφορά τις Ο.Π., η ελάχιστη εμπορευθείσα αξία παραγωγής να αποδεικνύεται με τιμολόγια πώλησης των μελών. Για τον προσδιορισμό λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος της εμπορευθείσας αξίας παραγωγής των τριών προηγούμενων καλλιεργητικών περιόδων από την ημερομηνία αναγνώρισης της Ο.Π.

Η Π.Ε.Α. υποχρεούται να εκδώσει την απόφαση της, πλήρως αιτιολογημένη, εντός εξήντα (60) ημερών από την υποβολή του συνόλου των δικαιολογητικών.

Στην απόφαση αναφέρονται η επωνυμία και η έδρα της Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., η ημερομηνία της απόφασης αναγνώρισης, τα προϊόντα για τα οποία αναγνωρίζεται η Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π.. Η απόφαση της επιτροπής αναρτάται στον οικείο ιστότοπο της Π.Ε.

3. Οι αποφάσεις των Επιτροπών (Π.Ε.Α. και Δ.Ε.Α.), καταχωρίζονται ηλεκτρονικά ή συμβατικά από την οικεία υπηρεσιακή μονάδα της Περιφερειακής Ενότητας (ΔΑΟΚ) ή την οικεία υπηρεσιακή μονάδα της Περιφέρειας (ΔΑΟ) στο Μητρώο Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π. του άρθρου 7, αναγράφοντας τα ανωτέρω στοιχεία και κοινοποιούνται:

- α) Στους ενδιαφερομένους με απόδειξη.
- β) Στη Δ/ση Οικονομικών Ελέγχων και Επιθεώρησης του ΥΠΑΑΤ.
- γ) Στις καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ.

4. Κατά της απορριπτικής απόφασης της Π.Ε.Α, το νομικό πρόσωπο που ενδιαφέρεται να αναγνωριστεί ως Ομ.Π., Ο.Π. ή Ε.Ο.Π., μπορεί να ασκήσει προσφυγή στη Δ.Ε.Α, εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της, με αίτησή του που κατατίθεται στην υπηρεσιακή μονάδα (ΔΑΟ /ΔΑΚΠ ΑΤΤΙΚΗ) της Περιφέρειας και απευθύνεται στην Δευτεροβάθμια Επιτροπή Αναγνώρισης. Στην ανωτέρω αίτηση αναφέρονται αναλυτικά οι λόγοι της προσφυγής και δύναται να προσκομιστούν νέα στοιχεία. Κατόπιν ο εισηγητής της Δ.Ε.Α, του άρθρου 3, παρ. 1β, εδάφιο γγ), συντάσσει σχετική εισηγητική έκθεση.

Η Δευτεροβάθμια Επιτροπή υποχρεούται να εκδώσει την απόφαση της, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της αίτησης. Η απόφαση αναρτάται στους ιστοτόπους της Περιφερειακής Ενότητας και της Περιφέρειας.

5. Η απόρριψη αίτησης αναγνώρισης του νομικού προσώπου ως Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., δεν αποκλείει το δικαίωμα του να υποβάλλει νέα αίτηση για αναγνώριση στην ΠΕΑ.

6. Η υποβολή και η εξέταση αιτημάτων αναγνώρισης Ο.Π. και Ε.Ο.Π. που έχουν μέλη σε περισσότερες της μιας Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας της Χώρας γίνεται στην Περιφερειακή Ενότητα ή Περιφέρεια που εδρεύει η Ο.Π. και Ε.Ο.Π.

Άρθρο 5 :Ανάκληση ή αναστολή αναγνώρισης

1. Η αναγνώριση του νομικού προσώπου ως Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., υπόκειται σε ανάκληση ή αναστολή όταν διαπιστώνεται ότι παύουν να ισχύουν οι όροι αναγνώρισης.

2. Με τη διαπίστωση της μη τήρησης των διαλαμβανομένων της παραγράφου 1 από την ΠΕΑ:

α) Η αρμόδια ΔΑΟΚ της Π.Ε. αποστέλλει προειδοποιητική επιστολή, στην οποία αναφέρεται η διαπιστωθείσα μη τήρηση των όρων και κριτηρίων αναγνώρισης, τα διορθωτικά μέτρα και οι προθεσμίες για την λήψη των διορθωτικών μέτρων από την Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π..

Οι προθεσμίες δεν υπερβαίνουν τους τέσσερις (4) μήνες από την ημερομηνία διαπίστωσης της μη τήρησης των διαλαμβανομένων της παρ. 1, δηλαδή την ημερομηνία ελέγχου.

β) Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης της Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., εντός διαστήματος τεσσάρων (4) μηνών, αναστέλλεται η αναγνώριση της για ένα έτος, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται και οι τέσσερις (4) παραπάνω μήνες.

γ) Εάν στο τέλος της περιόδου αναστολής, η Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π. συνεχίζει να μην τηρεί τα διαλαμβανόμενα της παρ. 1, ανακαλείται η αναγνώρισή της.

δ) Στην περίπτωση αποδεδειγμένου, με στοιχεία ΕΛΓΑ, καταστροφικού γεγονότος που επηρέασε την αξία εμπορευθείσας παραγωγής, η αποζημιωθείσα αξία της παραγωγής, συμπληρώνει την αποκλίνουσα της παρ. Β του άρθρου 6 αξία εμπορευθείσας παραγωγής για τη διατήρηση της αναγνώρισης.

Άρθρο 6 : Κριτήρια Αναγνώρισης Ομ.Π. Ο.Π. και ΕΟΠ

Α) Για την αναγνώριση των Ομ.Π. απαιτούνται ανά τομέα αγροτικής παραγωγής τουλάχιστον πέντε (5) φυσικά ή νομικά πρόσωπα μέλη παραγωγοί, ειδικά για τις Ομ.Π. φυτικής παραγωγής απαιτούνται δέκα (10) φυσικά ή νομικά πρόσωπα μέλη παραγωγοί, καθώς και επιχειρηματικό σχέδιο, δεν απαιτείται ελάχιστη αξία εμπορευθείσας παραγωγής.

Β) Για την αναγνώριση Ο.Π. απαιτούνται κατ' ελάχιστο είκοσι (20) μέλη και επιχειρηματικό σχέδιο. Η απαιτούμενη ελάχιστη αξία εμπορευθείσας παραγωγής, για όλα τα προϊόντα που δύνανται να αναγνωριστούν ως Ο.Π. καθορίζεται σε 250.000 χιλιάδες ευρώ. Για την αναγνώριση αλιευτικών και βιολογικών Ο.Π. απαιτούνται κατ' ελάχιστο δέκα (10) μέλη, επιχειρηματικό σχέδιο και ελάχιστη εμπορευθείσα παραγωγή 100.000 χιλ. ευρώ.

Γ) Για την αναγνώριση ΕΟΠ απαιτούνται τουλάχιστον δύο (2) αναγνωρισμένες Ο.Π.

Δ) Η ελάχιστη διάρκεια συμμετοχής με την ιδιότητα του μέλους σε Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., δεν δύναται να είναι κατώτερη από ένα έτος.

Μέλη αναγνωρισμένων Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., εφόσον θελήσουν να αποχωρήσουν από αυτές, απαγορεύεται να εγγραφούν σε άλλη Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., που είναι αναγνωρισμένη για τα ίδια προϊόντα, ή να συστήσουν άλλη Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., για τα ίδια προϊόντα, εάν δεν παρέλθει ένα (1) έτος από την αποχώρησή τους.

Άρθρο 7 :Μητρώο Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π.

1. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δημιουργείται, ηλεκτρονική εφαρμογή «Μητρώο Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π.», το οποίο τηρείται από την Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του ΥΠΑΑΤ και αποτελεί ψηφιακή βάση δεδομένων.

2. Στην ηλεκτρονική εφαρμογή καταχωρούνται για κάθε αναγνωρισμένη Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π. τα παρακάτω στοιχεία:

α. Ο Κωδικός Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., η επωνυμία, η περιφερειακή ενότητα, η νομική μορφή, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, ο αριθμός Γ.Ε.ΜΗ. , ο αριθμός μητρώου αγροτικών συνεταιρισμών του ΥΠΑΑΤ ή ο αριθμός κοινωνικής οικονομίας όπου απαιτείται να υπάρχει.

β. Τα Προϊόντα για τα οποία είναι αναγνωρισμένη η Ομ.Π., Ο.Π. Ε.Ο.Π.

γ. Τα Στοιχεία των παραγωγών μελών των Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π., ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, Ονοματεπώνυμο, Πατρώνυμο και προϊόντα τα οποία περιλαμβάνονται στην απόφαση αναγνώρισης της Οργάνωσης Παραγωγών/Ομ.Π. και τα οποία καλλιεργεί και διακινεί μέσω αυτής κάθε μέλος της.

3. Τα ανωτέρω στοιχεία επικαιροποιούνται σε κάθε μεταβολή και οπωσδήποτε πριν από την υποβολή επιχειρησιακών προγραμμάτων και των τροποποιήσεων αυτών.

4. Πρώτη καταχώριση στοιχείων:

α. Για τις Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π. που έχουν αναγνωριστεί έως την έκδοση της παρούσας απόφασης τα στοιχεία των ως άνω περιπτώσεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου καταχωρούνται έως την 31 Μαρτίου 2017.

β. Οι Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων καταχωρίζουν στο Μητρώο τα στοιχεία του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 8 :Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, καταργούνται:

α) Η υπ' αριθ. 5746/157266/11.12.2014 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά την αναγνώριση των Οργανώσεων Παραγωγών και Ενώσεων Οργανώσεων Παραγωγών στον τομέα του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών» (Β' 3351/12.12.2014).

β) Η υπ' αριθ. 2133/101443/20.8.2013 απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1234/2007, (ΕΕ) αριθ. 511/2012 και (ΕΕ) αριθ. 880/2012, όπως ισχύουν, σχετικά με την αναγνώριση Οργανώσεων Παραγωγών και των Ενώσεών τους, καθώς και Διεπαγγελματικών Οργανώσεων και τις διαπραγματεύσεις συμβολαίων στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων» (Β' 2226/10.9.2013).

2. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στις ως άνω καταργούμενες αποφάσεις, νοείται ως αναφορά στην παρούσα.

Άρθρο 9 :Μεταβατικές Διατάξεις

1. Οι Ομ.Π., οι Ο.Π. και οι Ε.Ο.Π. που έχουν συσταθεί και αναγνωριστεί πριν τη δημοσίευση του ν. 4384/2016 συνεχίζουν να λειτουργούν με την υποχρέωση προσαρμογής των καταστατικών τους στις διατάξεις της παρούσας, εντός δύο ετών από τη δημοσίευσή τους.

2. Οι Ομ.Π. και οι Ο.Π. που έχουν συσταθεί και αναγνωριστεί μετά τη δημοσίευση του ν. 4384/2016 και επιθυμούν τη χρηματοδότησή τους σύμφωνα με το άρθρο 27 του Κανονισμού 1305/2013 και του άρθρου 19 του Κανονισμού 702/2014, εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας για την εκ νέου αναγνώρισή τους.

Άρθρο 10 :Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παράρτημα 3: Πίνακας αποπληρωμής δανείου (ευρώ)

Αρχικό Κεφάλαιο	350.000
Επιτόκιο	5%
Χρόνος Αποπληρωμής (έτη)	10

Έτη	Τόκος	Αναπόσβεστο Κεφάλαιο	Κεφάλαιο	Τοκοχρεολύσιο
1ο	17.500	315.000	35.000	52.500
2ο	15.750	280.000	35.000	50.750
3ο	14.000	245.000	35.000	49.000
4ο	12.250	210.000	35.000	47.250
5ο	10.500	175.000	35.000	45.500
6ο	8.750	140.000	35.000	43.750
7ο	7.000	105.000	35.000	42.000
8ο	5.250	70.000	35.000	40.250
9ο	3.500	35.000	35.000	38.500
10ο	1.750	0	35.000	36.750